

การผลิตยางพาราคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นางสาวณัฐธิดา วอนยิ้มสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Production of Quality Para Rubber by Farmers in Kanchanadit District of
Surat Thani Province**

Miss Natthida Wonyimsakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การผลิตยางพาราคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชื่อและนามสกุล นางสาวณัฐธิดา วอนยิ้มสกุล
วิชาเอก ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช กระจุกเมือง แสนเสริม

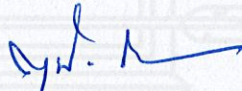
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.บัญชา สมบูรณ์สุข)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช กระจุกเมือง แสนเสริม)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

3-2

ชื่อวิทยานิพนธ์ การผลิตยางพาราคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัย นางสาวณัฐธิดา วอนยิ้มสกุล รหัสนักศึกษา 2609000605

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา 1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์ 2) รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช คุรุทเมือง แสตนเสริม
ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร (3) การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ (4) การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา และ (5) ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางพาราคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้รับการส่งเสริมปลูกแทนในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,985 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ 333 ราย โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ใช้ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรเป็นเพศหญิงร้อยละ 57.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้ทั้งหมดจากภาคการเกษตร คือ 300,001-400,000 บาท รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพารา คือ 100,001-200,000 บาท รายจ่ายค่าแรงงานและค่าปัจจัยการผลิตยางพารา 100,001-200,000 บาท (2) สภาพพื้นที่ของสวนยางพารา ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เคยปลูกยางพาราร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน แหล่งน้ำที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นลำธาร/คลองธรรมชาติ เป็นดินร่วน ใช้พันธุ์ยาง RRIM 600 การเตรียมพื้นที่โดยการตัดโค่น ไถพรวน และไม่ปลูกพืชคลุมดิน (3) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานแห่งประเทศไทย (4) เกษตรกรเริ่มเปิดกรีดยางมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. การเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ปริมาณผลผลิต และความต้านทานต่อโรค/ลม ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยาง ได้แก่ ดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย และ (5) ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ ตั้งแต่การปลูก การคัดเลือกพันธุ์ยาง การใช้ปุ๋ย การปลูกพืชคลุมดิน การกำจัดวัชพืช การตัดแต่งกิ่ง การจัดการโรคและแมลง การจัดการผลผลิตยางในรูปแบบต่าง ๆ และการตลาดยางพารา

คำสำคัญ การผลิตยางพาราคุณภาพ การส่งเสริมการเกษตร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Thesis title: Production of Quality Para Rubber by Farmers in Kanchanadit District of Surat Thani Province

Researcher: Miss Natthida Wonyimsakul; **ID:** 2609000605 ;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Sunan Seesang, Associate Professor;

(2) Dr.Sineenuch Khрутmuang Sanserm, Associate Professor; **Academic year:** 2019

Abstract

The objectives of this research were to study (1) basic personal and socio-economic conditions of farmers, (2) the situations of para rubber production by farmers, (3) the farmers' access to information on quality para rubber production, (4) farmers' practice in quality para rubber production and marketing, and (5) farmers' problems and needs for an extension of quality para rubber production.

The population in this research were 1,985 farmers who had para rubber plantation under the extension of para rubber substitution in Kanchanadit District, Surat Thani Province. The samples were determined by Taro Yamane's formula with an error of 0.05 accounting of 333 farmers. The data were collected by a structural interview questionnaire. Statistics used were frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, and standard deviation.

The results showed that (1) 57% of the farmers were female and finished primary education. The majority of farmers had total farm income, para rubber income, and labor and production input costs of 300,001- 400,000 baht, 100,001-200,000 baht, and 100,001-200,000 baht respectively. (2) The majority of para rubber plantation area was in the plain area and mixed farming with natural canals, and sandy roam soil type. Most of them used RRIM 600 variety, cleared-cut area preparation, soil tillage, and no cover crops. (3) They received information on quality para rubber production from the agricultural extension workers of Rubber Authority of Thailand. (4) They started to perform rubber tapping when the trees had 50 centimeter circumferences and 150 centimeter height. The variety selection was based on land area, yield, and disease/wind resistance. The proper soil for rubber plantation was roam or sandy roam soil. (5) Planting, variety selection, fertilizer utilization, soil cover crop, weed control, branch trimming, disease and insect management, various types of rubber produce, and marketing were the existing problems and needed to be informed and supported further.

Keywords: Quality of para rubber production, Agricultural extension, Surat Thani Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีสังข์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช คุรุทเมือง แสนเสริม ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำตรวจทาน และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ทุกขั้นตอน เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุด ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ ทำให้การวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ และขอขอบคุณบุคลากรและเจ้าหน้าที่สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาในการศึกษาและจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเพื่อนนักศึกษาปริญญาโททุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือเสมอมา และขอขอบคุณเกษตรกรทุกท่านที่เอื้อต่อการตอบแบบสัมภาษณ์และเสนอแนะให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง

ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าคุณอาจารย์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูตเวทิตาคุณ แด่บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

ณัฐธิดา วอนยิ้มสกุล

กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร	6
ทฤษฎีความต้องการ	8
แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ	9
หลักการจัดการสวนยางพาราคุณภาพ	11
นโยบายช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนยางคุณภาพ	18
ข้อมูลทั่วไปอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร.....	31
ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ.....	38
ตอนที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ.....	43
ตอนที่ 4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ และตลาดยางพารา	46
ตอนที่ 5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับกาผลิตยางพาราคุณภาพ.....	48
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปการวิจัย	59
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	75
ประวัติผู้วิจัย	87

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	26
ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล.....	32
ตารางที่ 4.2 สภาพการปฏิบัติ.....	33
ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ.....	36
ตารางที่ 4.4 การปฏิบัติเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและการตลาดยางพารา.....	40
ตารางที่ 4.5 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ.....	44
ตารางที่ 4.6 การปฏิบัติเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและการตลาดยางพารา.....	47
ตารางที่ 4.7 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ.....	52

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปลูกยางพาราในประเทศไทยในปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกแทบทุกภาคของประเทศไทย โดยการส่งเสริมของภาครัฐและเอกชนทำให้พื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจมีมากขึ้น ไปด้วย รวมถึงเกษตรกรรายย่อยที่หันมาสนใจในธุรกิจไม้ป่าปลูก ทั้งไม้ใช้สอยในครัวเรือน ไม้เศรษฐกิจโตเร็ว และไม้ประเภทอื่น ๆ เช่น ไม้ยางพารา ไม้สัก ไม้ยูคาลิปตัส ไม้กระถินยักษ์ และไม้ไผ่ ฯลฯ มีความหลากหลายมากขึ้น โดยมุ่งหวังผลทางเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไปด้วยกัน การปลูกสวนยางของเกษตรกรชาวสวนยาง มุ่งหวังผลผลิตจากน้ำยางไม้ยาง และผลผลิตจากสวนยางพารา และด้วยกระแสของการอนุรักษ์ และความต้องการของผู้บริโภคทั่วโลกที่ต้องการสินค้า ผลผลิตจากสวนยางพาราที่มาจากกระบวนการผลิตที่ไม่ได้มาจากการทำลายป่าธรรมชาติ มีผลต่อผลิตภัณฑ์ต่อเนื้อที่ได้จากสวนยาง ประเทศไทยก้าวสู่ผู้ผลิตยางธรรมชาติอันดับหนึ่งของโลกตั้งแต่ปี พ.ศ.2534 เป็นต้นมา ก่อความตื่นตัวให้เกษตรกรเลือกปรับเปลี่ยนการปลูกพืชผลอื่นมาสร้างสวนยางอย่างต่อเนื่องมากมาย (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2554) โดยมีเกษตรกรชาวสวนยางทั่วประเทศถึง 1.26 ล้านครัวเรือน การปลูกยางพารานอกจากจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร โดยการกรีดยางนำเอาน้ำยางมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางแล้ว ต้นยางพาราที่หมดอายุการกรีดยาง ยังสามารถทำรายได้โดยการส่งเข้าอุตสาหกรรมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ได้อีกทางหนึ่ง

ผลผลิตจากน้ำยางสดที่เกษตรกรชาวสวนยางผลิตส่วนใหญ่สามารถแปรรูปเป็นยางแผ่นดิบ จำหน่ายในรูปน้ำยางสดโดยตรง และผลิตเป็นยางก้อนถ้วยหรือเศษยาง แต่ยางแผ่นดิบจะนำไปผลิตต่อเป็นยางแผ่นอบแห้งหรือยางแผ่นผึ่งแห้ง ยางแผ่นรมควัน ส่วนน้ำยางสดเมื่อขายให้กับพ่อค้าหรือโรงงานแล้วจะนำไปแปรรูปเป็นน้ำยางข้น สำหรับยางก้อนถ้วยจะไปผลิตเป็นยางเครพ ซึ่งส่วนใหญ่ยางเครพจะนำไปแปรรูปเป็นยางแท่ง และยังมีเศษยางหรือยางแผ่นดิบคุณภาพคละที่เป็นวัตถุดิบขั้นต้นในการผลิตเป็นยางแท่งได้ การผลิตยางในระดับเกษตรกรชาวสวนยางเพื่อนำไปผลิตเป็นยางดิบประเภทต่าง ๆ ฉะนั้นสิ่งที่เกษตรกรควรคำนึงถึง คือ ตลาดหรือแหล่งรับซื้อ ตลาดจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนช่วยในการพิจารณาการตัดสินใจของเกษตรกรในการผลิตยางดิบชนิด

ต่าง ๆ เพื่อจำหน่าย นอกจากนี้ ยังต้องศึกษาต้นทุน ศึกษาราคาขาย และศึกษาสภาวะตลาดขายเพราะในแต่ละช่วงฤดูกาลราคาขายแต่ละชนิดจะขึ้นลงตามสภาวะความต้องการของโลก (สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร, 2556)

ปัจจุบันธุรกิจยางพาราของไทยเผชิญกับภาวะราคาตกต่ำ ส่งผลกระทบต่อรายได้ของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและนำไปสู่ความเดือดร้อนของเกษตรกร ประเด็นคำถามที่น่าสนใจเมื่อราคาขายตกต่ำ คือ ต้นทุนการผลิตที่แท้จริงของเกษตรกรในปัจจุบันเป็นเท่าไร? คຸ້มทุนหรือไม่ ต้นทุนใด ในการผลิตมีสัดส่วนที่สูง และจะลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรอย่างไรภายใต้ภาวะราคาขายพาราตกต่ำ จะเห็นได้ว่าที่ผ่านเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์มีการปฏิบัติการผลิตยางพาราอยู่ได้แก่ การกรีดยางโดยขายในรูปแบบน้ำยางแก่ผู้รับซื้อ และมีเกษตรกรที่แปรรูปน้ำยางเป็นยางแผ่นและจำหน่าย ที่ผ่านเกษตรกรก็ได้มีการศึกษาถึงวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การเลือกพื้นที่ดิน การเตรียมแปลง ระยะเวลาและการวางแผนปลูก วิธีการปลูก โรคที่เกิดขึ้น ตลอดจนการดูแลรักษายางพาราเพื่อให้ได้ผลผลิตที่สูงและมีคุณภาพ และปัญหาที่พบ คือ ผลผลิตน้อย ประกอบกับสภาพทางด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ นอกเหนือจากนี้เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ยังมีวิธีการผลิตยางพาราที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ได้รับผลผลิตได้ไม่เต็มที่ ตรงนี้นับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะส่งผลต่อรายได้ของแต่ละครัวเรือนและจะต้องขึ้นอยู่กับตลาดของราคาขายพาราที่มักจะผันผวนอยู่เสมอ ๆ ดังนั้น แนวคิดการประเมินต้นทุนยางพาราจึงเป็นเรื่องที่สำคัญต่อเกษตรกรชาวสวนยางพาราในการประเมินสถานการณ์การผลิตของตนเองที่สามารถลดต้นทุนการผลิตของตนเองได้อันนำไปสู่ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาพาราตกต่ำ นอกจากนี้ จำเป็นต้องมีแนวทางการแก้ไขปัญหาระยะยาวเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบยางพาราไทย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2556)

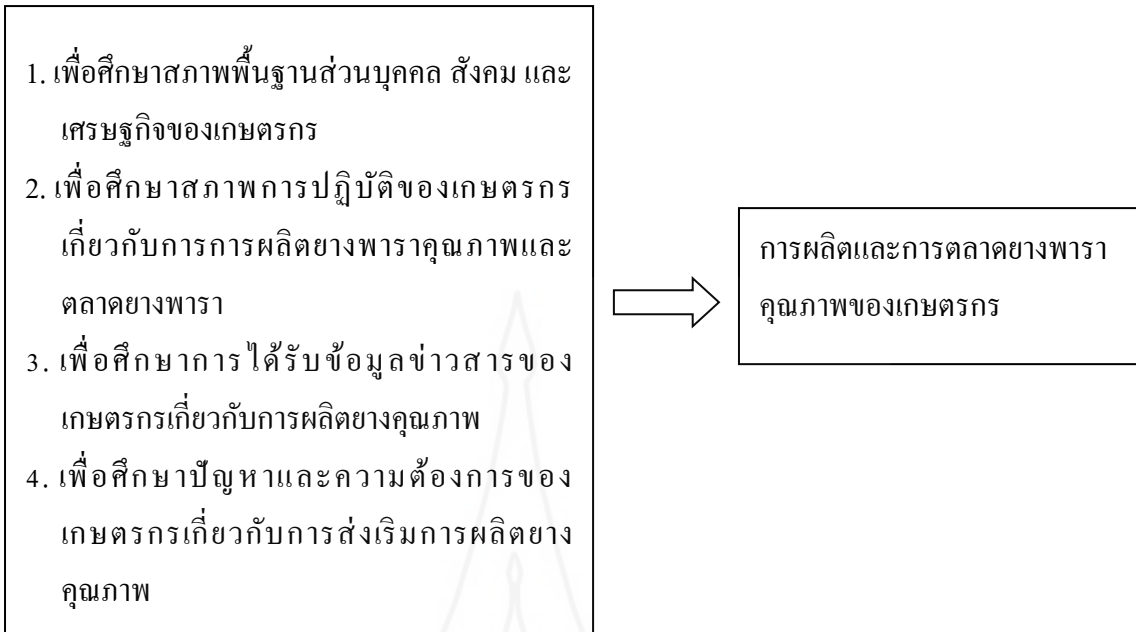
อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกยางพารา และมีเกษตรกรทำสวนยางพาราเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีผู้รับซื้อ และโรงงานยางแท่งในพื้นที่ แต่สิ่งที่เกษตรกรในพื้นที่ต้องเผชิญคือ ปัญหาพาราตกต่ำ ค่าครองชีพสูงขึ้น ต้นทุนที่มีแนวโน้มจะสูงขึ้น แต่เกษตรกรก็ยังคงเก็บผลผลิตยางได้ในปริมาณเท่าเดิม ซึ่งเกษตรกรไม่สามารถปรับปริมาณผลผลิตให้สอดคล้องกับค่าครองชีพได้ งานวิจัยในครั้งนี้จึงศึกษาการแก้ปัญหาอย่างมีทิศทางสำหรับเกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อศึกษาถึงปัญหาที่เกษตรกรชาวสวนยางประสบอยู่ และควรมีการส่งเสริมหรือช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่อย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา
- 2.3 เพื่อศึกษาการได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

- 3.1 ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา
- 3.2 ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรทางสังคม ประกอบด้วย ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม ประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา การประกอบอาชีพในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน และการจ้างแรงงานกรีดยาง
- 3.2 ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา เอกสารสิทธิถือครองในที่ดินสวนยางพารา จำนวนสวนยางพาราที่มีเอกสารสิทธิถือครองในที่ดิน ภาระหนี้สินครัวเรือน ที่มาของหนี้สินที่นำมาใช้ผลิตด้านการเกษตร รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา รายได้ทั้งหมดจากภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรอบปีที่ผ่านมา รายจ่ายค่าแรงงานและค่าปัจจัยการผลิตยางพาราทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา สภาพการผลิต ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการผลิต การจำหน่ายผลผลิต และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร
- 3.4 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพของเกษตรกร ประกอบด้วย สื่อบุคคล สื่อกลุ่ม และสื่อมวลชน
- 3.4 การผลิตและการตลาดยางพาราคุณภาพของเกษตรกร ประกอบด้วย การปฏิบัติ ปัญหา และความต้องการของเกษตรกร

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ ศึกษากลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้รับการสงเคราะห์ปลูกแทนในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านสถานที่ การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาพื้นที่การปลูกยางพาราของเกษตรกรอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาเกษตรกร อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม การปลูกและดูแลสวนยางพารา การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตร ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

4.3 ขอบเขตด้านเวลา ทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดการระบบการจัดการสวนยางพาราอย่างยั่งยืนและการลดต้นทุนของเกษตรกร โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2563

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.2 พื้นที่ทำสวนยางพาราคุณภาพ หมายถึง จำนวนพื้นที่ที่เป็นของตนเองและเช่าผู้อื่นในการทำสวนยางพารานับเป็นไร่

5.3 การส่งเสริม หมายถึง เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับแหล่งวิทยาการเพื่อที่จะกระจายความรู้ใหม่ๆ และหลักการที่ดีไปสู่เกษตรกรและทำให้เกษตรกรเหล่านี้ได้นำวิทยาการแผนใหม่ไปใช้ในฟาร์มของตน

5.4 การจัดการ หมายถึง กระบวนการ วิธีดำเนินการ หรือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้สวนยางพาราสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและไม่ทำลายระบบความสมดุลธรรมชาติ

5.5 การจัดการสวนยางพาราคุณภาพ หมายถึง การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จัดให้มีขึ้นเพื่อให้สวนยางพาราสามารถดำเนินการอย่างเหมาะสม เกิดประโยชน์และไม่ทำลายระบบความสมดุลธรรมชาติ

5.6 การตลาดยางพาราคุณภาพ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการรับซื้อและการขายยางพาราที่เป็นไปตามข้อกำหนดหรือมาตรฐานด้านคุณภาพของยางพาราที่กำหนดโดยการยางแห่งประเทศไทย เช่น ความเข้มข้นของน้ำยาง เป็นต้น

5.7 ความต้องการของเกษตรกร หมายถึง สิ่งที่เกษตรกรชาวสวนยางพาราในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์อยากจะทำให้เกิดขึ้น เช่น จำนวนผลผลิตที่มีคุณภาพ ราคาสูง ทนต่อโรคที่เกิดขึ้น เป็นต้น

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การนำผลการวิจัยที่ได้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนในการส่งเสริมการจัดการสวนยางพาราอย่างยั่งยืนในพื้นที่ เพื่อให้ได้ตรงกับความต้องการและสามารถนำไปใช้ได้จริงแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การผลิตยางพาราคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งเป็นประเด็นดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร
2. ทฤษฎีความต้องการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ
4. หลักการจัดการสวนยางพาราคุณภาพ
5. นโยบายช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนยางคุณภาพ
6. ข้อมูลทั่วไปอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีการส่งเสริมการเกษตร

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วยไปด้วยความหมายของการส่งเสริมการเกษตร และกระบวนการส่งเสริมการเกษตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร

กู่เกียรติ สร้อยทอง (2552, น.30) ได้ให้ความหมายของ การส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การนำความรู้ วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ๆหรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรไปแนะนำเผยแพร่ให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร แล้วติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือในการปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง

พงษ์ศักดิ์ อังกลิทธิ (2560, น.4-16) ให้ความหมายของการส่งเสริมการเกษตรไว้ว่าเป็นกระบวนการในการให้การศึกษาอบรมโรงเรียน รวมไปถึงการบริการแก่บุคคลเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรหรือครอบครัว โดยบุคคลเป้าหมายสามารถเรียนรู้โดยการกระทำด้วยตนเอง เพื่อให้บรรลุผลของการกินดีอยู่ดีของชุมชน โดยส่วนรวม ทั้งนี้ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการพัฒนาประชาชนในชุมชน

พงศ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2560, น.4-17) กล่าวว่าโดยสรุปว่าการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรหมายถึงกระบวนการพัฒนาความรู้ของเกษตรกรจากการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อมุ่งพัฒนาผลผลิตที่เหมาะสมกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ก่อให้เกิดการพัฒนารายได้เศรษฐกิจ ทำให้ชีวิตครอบครัวเกษตรกร (Farmer Family) อยู่พอดีพอกิน และมีความสุขอันเป็นผลต่อการพัฒนาชุมชนชนบท (Rural Community Development) ให้มีความมั่นคงและมั่งคั่ง

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า การส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การนำความรู้ วิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรไปแนะนำเผยแพร่ให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ แล้วติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาความรู้ให้แก่กลุ่มเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย ในการปฏิบัติงาน ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังซึ่งอาจหมายถึง กลุ่มเกษตรกรทั่วไป กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หรือเยาวชนในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการผลิตทางการเกษตรให้เกิดคุณภาพ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น อยู่ดีกินดี สามารถเป็นอาชีพที่เข้มแข็งและสามารถประกอบอาชีพต่อไปได้อย่างยั่งยืน

1.2 กระบวนการส่งเสริมการเกษตร

กู่เกียรติ สร้อยทอง (2552, น.31) กระบวนการส่งเสริมการเกษตร (agricultural extension process) เป็นกระบวนการของการส่งเสริมการเกษตรที่มีกระบวนการคล้ายกระบวนการติดต่อสื่อสาร (communication process) คือมีแหล่งความรู้ เช่น กรมต่างๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมทำหน้าที่ถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ต่างๆ มีผู้รับหรือปลายทาง ได้แก่ บุคคลเป้าหมายต่าง ๆ เช่น เกษตรกรแม่บ้าน เยาวชน หรือบุคคลอื่นและรับฟังปัญหาความคิดเห็นจากบุคคลเป้าหมาย

พงศ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2560, น.4-17) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร เป็นกระบวนการ (process) ในการพัฒนาไปสู่เกษตรกร จะประกอบด้วย

- 1) กระบวนการทางการศึกษา
- 2) กระบวนการต่อเนื่องไม่สิ้นสุดและยั่งยืนได้
- 3) กระบวนการประชาธิปไตย

ดังนั้น กระบวนการส่งเสริมเป็นกระบวนการที่เป็นไปในรูปแบบการถ่ายทอดความรู้ วิธีการ หรือถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งเป็นที่ยอมรับไปสู่เกษตรกร มีการติดตามผล เป็นอย่างต่อเนื่อง แนะนำ และให้ความช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนความรู้กัน จนประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ทฤษฎีความต้องการ

สำหรับทฤษฎีความต้องการประกอบด้วยความหมาย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายความต้องการ

พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2560 : 323) กล่าวถึง “ความต้องการ” หมายถึง ความอยากได้ ใคร่ได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งรบกวนกระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่งต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

2.2.1 ทฤษฎีความต้องการของอับบรา แฮมมาสโลว์ (Abraham H. Maslow) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ โดยเชื่อว่ามนุษย์จะถูกกระตุ้นโดยความต้องการแต่ละขั้นจนเกิดความพึงพอใจ ซึ่งสามารถลำดับได้ดังนี้ (เฉลิมศักดิ์ คุ่มหิรัญ, 2560, น.2-26)

- 1) ความต้องการทางกายภาพ หมายถึงปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต เช่น ปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค
- 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการที่จะมีชีวิตที่มั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต
- 3) ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการความรัก และการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มโดยมนุษย์เข้าไปอยู่ในกลุ่มใดก็ต้องการให้ตนเป็นที่รักและยอมรับในกลุ่มที่เป็นอยู่
- 4) ความต้องการการยกย่อง เป็นความต้องการที่ต้องการให้คนอื่นยอมรับยกย่องเชิดชูและเคารพนับถือจากสังคม
- 5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต เป็นความต้องการระดับสูงสุด โดยเป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จขั้นสูงสุดที่ตนเองสามารถทำได้ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีน้อยคนที่จะสามารถกระทำได้

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งกำหนดโดยนักจิตวิทยา ชื่อ มาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่มีการกล่าวขวัญอย่างแพร่หลาย มาสโลว์มองว่า ความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด

เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2.2.2 ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Clayton P. Alderfer) รู้จักกันในทฤษฎีที่เรียกว่า ทฤษฎี EBG (ERG theory) ได้แก่ (เฉลิมศักดิ์ คุ้มหิรัญ 2560, น.2-26)

- 1) ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ เป็นความต้องการระหว่างร่างกายและความปลอดภัยในชีวิต
- 2) ความต้องการความสัมพันธ์ เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง
- 3) ความต้องการความก้าวหน้า เป็นความต้องการสูงสุด คือความต้องการภายในเพื่อการพัฒนาตัวเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับ

3.1 ความหมายของการยอมรับ

ฟอสเตอร์ (Foster, 1973, pp.146-147) ให้ความหมายการยอมรับว่า ประชาชนได้เรียนรู้โดยผ่านการศึกษา สามารถบรรยายได้โดยผ่านขั้นการเรียนรู้การยอมรับจะเกิดขึ้นได้หากมีเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อ บุคคลนั้นได้ทดลองปฏิบัติเมื่อแน่ใจว่าสิ่งประดิษฐ์นั้นสามารถให้ประโยชน์อย่างแน่นอน เขาจึงกล้าลงทุนซื้อสิ่งประดิษฐ์นั้น

โรเจอร์และชูเมคเกอร์ (Rogers & Shoemaker, pp.1971) ให้ความหมายของการยอมรับว่า เป็นกระบวนการทางจิตใจของบุคคลแต่ละคนที่เริ่มต้นตั้งแต่การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีหนึ่ง ๆ ไปจนถึงการยอมรับเอาเทคโนโลยีนั้น ๆ ไปใช้อย่างเปิดเผย

พรณทิพา แอคา (2549, น.51 อ้างถึงในหทัยกาญจน์ วรรณสิทธิโชค, 2551) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการยอมรับสิ่งใหม่ว่า เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่ช่วยพัฒนาคุณสมบัติของบุคคล เช่น ความรู้ ค่านิยม ทักษะคิด ทำให้สมาชิกของสังคมได้รับรู้การเปลี่ยนแปลง มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งใหม่ ๆ ได้ง่าย นอกจากนี้การติดต่อสัมพันธ์ กับบุคคลต่าง ๆ อยู่เสมอความสนใจรับรู้ข่าวสารแขนงใหม่ ๆ จากสื่อสารมวลชนมีบทบาทสำคัญ ยิ่งต่อการก่อให้เกิด การรับรู้ ความสนใจและพยายามนำไปปฏิบัติในที่สุด

สรุปการยอมรับ คือกระบวนการทางความคิดของผู้บริโภค ในการแสดงพฤติกรรมของผู้บริโภคนับตั้งแต่จากการรับรู้นวัตกรรมใหม่ครั้งแรกไปจนถึงการยอมรับนวัตกรรมใหม่ โดยที่กระบวนการตัดสินใจนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและต้องอาศัยเวลา

3.2 ขั้นตอนในกระบวนการยอมรับ (stage in the adoption process)

การยอมรับนวัตกรรมใหม่ (เยาเวพา ชูประภาวรรณ, 2547) เป็นกระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค โดยอาศัยการสื่อสารสนับสนุน ซึ่งขั้นตอนในกระบวนการยอมรับประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

3.2.1 การรับรู้ (awareness) เป็นขั้นแรกที่จะนำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมใหม่ โดยบุคคลรับรู้ว่ามีนวัตกรรมใหม่ครั้งแรก เป็นขั้นตอนของการรับทราบเท่านั้นว่านวัตกรรมได้เกิดขึ้นและมีอยู่จริง แต่ยังไม่ได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน

3.2.2 ความสนใจ (interest) บุคคลเริ่มมีความสนใจเริ่มค้นหาข้อมูลและเรียนรู้เกี่ยวกับ นวัตกรรมนั้นเพิ่มขึ้น พฤติกรรมนี้เป็นไปในลักษณะที่ตั้งใจและใช้กระบวนการคิดมากกว่าขั้นการรับรู้ในขั้นนี้จะทำให้บุคคลได้รับความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่นั้นมากขึ้น บุคลิกภาพ ค่านิยม สังคม หรือประสบการณ์เก่า ๆ จะมีผลต่อบุคคลนั้นและมีผลต่อการติดตามข่าวสาร

3.2.3 การประเมิน (evaluation) เป็นขั้นที่ไตร่ตรอง บุคคลจะนำข้อมูลที่ได้นำมาพิจารณาข้อดีข้อเสีย เพื่อตัดสินใจว่าจะทดลองนวัตกรรมใหม่หรือไม่ขั้นนี้จะแตกต่างจากขั้นอื่น ๆ ตรงที่เกิดการตัดสินใจที่จะลองความคิดใหม่ๆ โดยบุคคลมักคิดว่า การใช้สิ่งใหม่ๆ นั้นเป็นการเสี่ยง ที่ไม่แน่ใจ ผลที่จะได้รับในขั้นนี้จึงต้องการแรงเสริม (Reinforcement) เพื่อสร้างความมั่นใจยิ่งขึ้นว่า สิ่งที่ได้ตัดสินใจทดลองนั้นถูกต้อง โดยการให้คำแนะนำข่าวสารเพื่อประกอบการตัดสินใจ

3.2.3 การทดลอง (trial) เป็นขั้นที่บุคคลทดลองนวัตกรรมใหม่ โดยอาจลองปฏิบัติทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อพิสูจน์ประโยชน์ของนวัตกรรมใหม่นั้น และรอดตัดสินใจว่าจะยอมรับนวัตกรรมนั้นหรือไม่ ในขั้นนี้บุคคลจะแสวงหา ข่าวสาร ที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับนวัตกรรมใหม่ซึ่งผล ทดลองจะมีความสำคัญยิ่งต่อการตัดสินใจ ที่จะปฏิเสธหรือยอมรับต่อไป

3.2.4 การยอมรับ (adoption) เป็นขั้นสุดท้ายในกระบวนการยอมรับ เป็นขั้นที่บุคคล ยอมรับนวัตกรรมใหม่ หลังจากได้ทดลองปฏิบัติแล้ว และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง หลังจากยอมรับ นวัตกรรมแล้ว กลุ่มเป้าหมายจะมีการแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจยอมรับ ถ้าข่าวสารที่ได้รับภายหลังมีผลว่าไม่สมควรรับนวัตกรรมนั้น อาจทำให้เกิดพฤติกรรมเลิกยอมรับ นวัตกรรมนั้นได้แต่ถ้าได้รับข่าวสาร ที่ดีภายหลัง อาจจะทำให้กลับมายอมรับใหม่ได้อีก

3.3 รูปแบบกระบวนการยอมรับ Robertson (1970) ได้นำเสนอรูปแบบกระบวนการยอมรับ โดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

3.3.1 ขั้นรับทราบ (awareness) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภครับรู้ว่ามีสินค้าใหม่ในตลาด โดยมีข้อมูลเพียงเล็กน้อย ยังไม่มีทัศนคติใด ๆ ต่อสินค้าใหม่เลย

3.3.2 ขั้นความเข้าใจ (comprehension) เป็นขั้นที่แสดงว่า ผู้บริโภคมีความรู้และความเข้าใจในสินค้าใหม่มากขึ้น ทราบว่าสินค้าใหม่นี้มีประโยชน์อะไร สามารถนำไปใช้ทำอะไรได้บ้าง

3.3.3 ขั้นทัศนคติ (attitude) เป็นขั้นที่ผู้บริโภค เริ่มมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่อ สินค้าใหม่ เริ่มมีพฤติกรรมด้านแรงจูงใจ ถ้าผู้บริโภคมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสินค้าใหม่ จะส่งผลให้สิ้นสุด กระบวนการ

3.3.4 ขั้นยืนยัน (confirmation) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริโภคมีความเชื่อว่า สินค้าใหม่เหมาะสม และพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับ โดยการประเมินจากคุณลักษณะสินค้า

3.3.5 ขั้นทดลอง (trial) เป็นขั้นที่ผู้บริโภคมีการทดสอบ หรือทดลองใช้สินค้าใหม่ และพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งในขั้นนี้อาจมีการทดลองใช้งานจริงเพียงบางส่วน หรือทั้งหมด ขึ้นอยู่กับลักษณะของสินค้า

3.3.6 ขั้นการยอมรับ (adoption) ในขั้นนี้ผู้บริโภคจะตัดสินใจว่าจะใช้หรือไม่ใช้สินค้าใหม่อย่างถาวร ถ้ายังมีการซื้อ ก็แสดงว่ากระบวนการยอมรับสมบูรณ์

4. หลักการจัดการสวนยางพาราคุณภาพ

4.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับยางพารา

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.1) ยางพาราเป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุก่อนเปิดกรีดหลายปี แต่หากเก็บเกี่ยวผลผลิตน้ำยางอย่างเหมาะสม จะมีอายุเศรษฐกิจยาวนานให้ผลตอบแทนสูงคุ้มค่าแม้ในช่วงราคายางพาราไม่สูงนักก็ตาม ทศวรรษที่ผ่านมาผลผลิตต่อหน่วยสูงมากอย่างต่อเนื่อง มีการปลูกยางพาราเพิ่มจำนวนมากในทุกภาคของประเทศมูลค่าจากการส่งออกผลผลิตในรูปวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ยางพาราในช่วงทศวรรษเดียวกันจัดอยู่ในลำดับแรกของผลผลิตจากการเกษตรของประเทศ

4.2 การกำเนิดสวนยางพาราในประเทศไทย

เอกชัย พุกษ์อำไพ (2547, น.8) ประเทศไทยได้เริ่มปลูกยางพาราหลังประเทศมาเลเซียเพียงประมาณ 10 ปี ต้นยางที่ปลูกครั้งแรก ๆ ปลูกจากเมล็ดหรือจากต้นกล้าที่งอกแล้ว (เมล็ดงอกที่โคนต้นยางแก่) มาปลูก เนื่องด้วยต้นยางปลูกง่ายและสภาพดินฟ้าอากาศอำนวย ราษฎรจึงนิยมปลูกเป็นสวนขนาดเล็กทั่วไปในลักษณะที่เรียกว่า “ป่ายาง”

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.1) ขางพารา เป็นไม้ยืนต้นที่มีถิ่นกำเนิดในบริเวณร้อนและชุ่มชื้นแถบลุ่มแม่น้ำอเมซอนในทวีปอเมริกาใต้ การนำขางพาราจากแหล่งกำเนิดมาปลูกในประเทศแถบเอเชีย เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1860 โดย Sir Henry Wickham จากการรวบรวมเมล็ดขาง จำนวน 70,000 เมล็ด จากตำบล Boim ริมฝั่งแม่น้ำ Tapajos ในมลรัฐพาราของ ประเทศบราซิล นำไปเพาะที่สวนพฤกษชาติคิว (Kew botanical Garden) ประเทศอังกฤษ ได้ต้นกล้าขางจำนวน 2,700 ต้น ในจำนวนนี้ 1,900 ต้น ได้ส่งไปปลูกที่สวนพฤกษชาติ Heneratgoda ประเทศศรีลังกา และในปี ค.ศ.1877 ได้ส่งต้นกล้าจากศรีลังกา 22 ต้น ไปปลูกที่สวนพฤกษชาติสิงคโปร์ 13 ต้น อีก 9 ต้น นำไปปลูกในสวนข้าหลวงอังกฤษ Sir Hugh Low ที่กัวลาลัมเปอร์ประเทศมาเลเซีย จากต้นกล้าขาง จำนวน 22 ต้นนี้เองที่กล่าวได้ว่าเป็นฐานพันธุกรรมของต้นขางพาราที่ปลูกเป็นการค้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันนี้

4.3 หลักในการเลือกใช้พันธุ์ขาง

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556 : 8) การที่จะเพิ่มผลผลิตขางในการพื้นที่ปลูกได้นั้น มีปัจจัยที่จะต้องพิจารณาและมีการปฏิบัติที่เหมาะสม คือ การเลือกใช้พันธุ์ดี การควบคุมโรคและแมลง การกำจัดวัชพืชและใส่ปุ๋ย และการกรีดเก็บเกี่ยวผลผลิตน้ำขางที่เหมาะสมต่อต้นขาง ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเลือกใช้พันธุ์ดีนั้น เป็นปัจจัยที่ทำให้ง่ายและมีต้นทุนต่ำในการที่จะเพิ่มผลผลิตขาง ดังนั้นการจะตัดสินใจว่าจะเลือกปลูกขางพันธุ์ใดนั้น ควรยึดหลักการว่า จะต้องเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุดและมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของเกษตรกร ผู้ปลูกซึ่งควรพิจารณาตามขั้นตอน ดังนี้

4.3.1 พิจารณาว่าพื้นที่ปลูก มีสภาพแวดล้อมใดที่ไม่เหมาะสม เป็นข้อจำกัดที่มีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด สามารถแก้ไขได้หรือไม่ และส่งผลกระทบต่อทำให้ผลผลิตมากน้อยเพียงใด ดังเช่นสภาพพื้นที่ปลูก ชนิดและความอุดมสมบูรณ์ของดิน มีการระบาดของโรคใดรุนแรงระบาดในระดับรุนแรงมากน้อยเพียงใด เป็นพื้นที่ลมแรงหรือไม่ ให้พิจารณาตามข้อจำกัดของพันธุ์ที่ระบุไว้ในแต่ละพันธุ์ เพื่อจะใช้ในการตัดสินใจเลือกพันธุ์ขางที่ด้านทานได้ถูกต้อง

4.3.2 พิจารณาลักษณะประจำพันธุ์แต่ละพันธุ์ จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ขางของสถาบันวิจัยยาง โดยเฉพาะลักษณะที่อ่อนแอต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัด และคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถปลูกในพื้นที่นั้นๆ ได้

4.3.3 ลำดับที่ของพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ขางแล้วเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุด ถือเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในพื้นที่ดังกล่าว

นอกจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้ว เกษตรกรควรจัดการสวนขางตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง เช่น ระยะเวลาปลูก การใส่ปุ๋ย การตัดแต่งกิ่ง การป้องกันกำจัดโรค การใช้ระบบ

กรีดและสารเคมีเร่งน้ำยางให้เหมาะสมกับพันธุ์ยาง เพื่อให้ได้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ต้นยาง นอกจากนี้แล้ว ในการปลูกยางในพื้นที่ปลูกขนาดใหญ่ควรปลูกยางหลายพันธุ์ เนื่องจากเมื่อเกิดการระบาดของโรค การปลูกยางเพียงพันธุ์เดียวจะทำให้การระบาดของโรคมีความรุนแรงมากขึ้น

4.4 ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่นำมาใช้เป็นข้อพิจารณาในการเลือกพันธุ์ยาง

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.9) สภาพแวดล้อมของการปลูกยาง จะรวมทั้งการเขตกรรมและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ปลูก ซึ่งการเขตกรรมตั้งแต่การปลูกถึงการกรีด เกี่ยวข้องผลผลิตยางนั้น เป็นปัจจัยที่สามารถแก้ไขและเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น เกษตรกรจึงควรปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อสร้างผลสำเร็จในการปลูกยาง ส่วนสภาพแวดล้อมในพื้นที่ปลูกจัดเป็นปัจจัยบังคับหรือปัจจัยที่ไม่มีโอกาสเลือก แก้ไขและเปลี่ยนแปลงได้อย่างเต็มอทธิพลต่อการให้ผลผลิต ดังนั้นการคัดเลือกพันธุ์ยางจึงต้องนำปัจจัยนี้ มาใช้ในการพิจารณาการเลือกพันธุ์ยางปลูก ดังนี้

4.4.1 ดินและสภาพพื้นที่ นับเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมที่สำคัญมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ปลูกยางใหม่ที่มีระดับความสมบูรณ์ดินที่เหมาะสมต่อการปลูกยางน้อยกว่าพื้นที่ปลูกยางเดิม ทำให้ผลตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการปลูกยาง การอยู่รอดของต้นยาง การเจริญเติบโตจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตน้ำยาง ดังนั้น การเลือกพันธุ์ยางที่สามารถปรับตัวได้ดีกับดินและสภาพพื้นที่ปลูก จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

1) ชนิดและสมบัติของดิน ดินแต่ละชนิดจะมีสมบัติทางเคมีและกายภาพที่แตกต่างกันทำให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกยางแตกต่างกัน

2) ความลึกของหน้าดิน โดยปกติดินยางต้องการดินที่มีหน้าดินลึกมากกว่า 1 เมตร เพื่อให้รากสามารถยึดเกาะได้อย่างมั่นคง การปลูกในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น จะทำให้ต้นยางโค่นล้มง่าย ดังนั้นการปลูกยางในพื้นที่ดังกล่าว ควรจะเลือกพันธุ์ยางที่มีทรงพุ่มเล็กหรือ ปานกลาง แดกกิ่งสมดุ

3) ระดับน้ำใต้ดิน ในสภาพพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยาง ระดับน้ำใต้ดินควรลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร แต่มีบางพันธุ์ที่เกษตรกรสามารถเลือกปลูกได้

4) ความลาดชันของพื้นที่ พันธุ์ยางโดยทั่วไปไม่เหมาะสมที่จะนำไปปลูกในพื้นที่ลาดชันมากกว่า 160 องศา เช่น พื้นที่เป็นควนเขา เพราะจะทำให้ต้นยางโน้มเอียง เนื่องจาก แดกกิ่งและทรงพุ่มในระดับสูง ทำให้ต้นยางโค่นล้มได้ง่ายดังนั้นพันธุ์ยางที่มีทรงพุ่มใหญ่ แดกกิ่งไม่สมดุ จึงไม่เหมาะสมสำหรับปลูกในพื้นที่ลาดชัน

4.4.2 โรค ในแต่ละพื้นที่ ชนิดความรุนแรงในการระบาดของโรคจะแตกต่างกันออกไปตามสภาวะที่เหมาะสมต่อการแพร่กระจาย ดังนั้นก่อนที่จะปลูกยางควรจะศึกษาและพิจารณาดูก่อนว่ามีโรคอะไรระบาดบ้าง ระบาดอยู่ในระดับรุนแรงมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะได้ตัดสินใจเลือกพันธุ์ยางที่ต้านทานโรคนั้น ๆ ได้ถูกต้อง ซึ่งการระบาดของโรคมีความสัมพันธ์กับปริมาณและการกระจายตัวของฝน ความชื้นสัมพัทธ์ และอุณหภูมิ

4.4.3 ความรุนแรงของลม ลมเป็นสาเหตุสำคัญของการฉีกขาด การหักโค่นและถอนรากของต้นยาง ในพื้นที่ปลูกยางที่มีความรุนแรงของลมมากกว่า 62 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เป็นระยะเวลาหลายวันในแต่ละปี ถือเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อความเสียหายที่เกิดจากลมได้ แต่โดยทั่วไปแล้วในพื้นที่ปลูกยางของประเทศไทยความรุนแรงของลมที่เกิดขึ้นตามปกติ จะมีผลทำให้ต้นยางเสียหายเล็กน้อย ยกเว้นพื้นที่ในบางจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น สุรินทร์ สกลนคร มุกดาหาร อุดรธานี และอุบลราชธานี ที่มีความรุนแรงของลมในระดับปานกลาง อาจจะทำให้ต้นยางเสียหายได้ ดังนั้นการเลือกพันธุ์ยางปลูกในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องพิจารณาเลือกพันธุ์ที่ต้านทานลมได้ดี

4.5 พื้นที่ปลูกยาง

4.5.1 พื้นที่ปลูกยางเดิม หมายถึง พื้นที่ปลูกยางใน 14 จังหวัดของภาคใต้ และ 3 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ระยอง จันทบุรี ตราด

4.5.2 พื้นที่ปลูกยางใหม่ หมายถึง พื้นที่ปลูกยางในจังหวัดอื่นๆ นอกเหนือจากจังหวัดในพื้นที่ปลูกยางเดิม

4.6 พันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูก

4.6.1 สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.12) พันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกในคำแนะนำพันธุ์ยางปี พ.ศ.2554 แบ่งออกเป็น 3 ชั้น ตามรายละเอียดของข้อมูลดังนี้

1) พันธุ์ยางชั้น 1 เป็นยางพันธุ์ดี ผ่านการทดสอบและศึกษาลักษณะต่าง ๆ อย่างละเอียดแนะนำให้ปลูกโดยไม่จำกัดเนื้อที่ปลูก

2) พันธุ์ยางชั้น 2 เป็นยางพันธุ์ดี อยู่ระหว่างการทดลองและศึกษาลักษณะบางประการเพิ่มเติมแนะนำให้ปลูกได้ไม่เกินร้อยละ 30 ของเนื้อที่ปลูกยางที่ถือครอง แต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า 7 ไร่ เกษตรกรที่มีความประสงค์จะปลูกพันธุ์ยางชั้นนี้ ควรปลูกภายใต้การแนะนำจากสถาบันวิจัยยาง

3) พันธุ์ยางชั้น 3 เป็นยางพันธุ์ดี อยู่ระหว่างการทดลองและยังมีข้อมูลจำกัด แนะนำให้ปลูกได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของเนื้อที่ปลูกยางที่ถือครองแต่ละพันธุ์ควรปลูกไม่น้อยกว่า

7ไร่ เกษตรกรที่มีความประสงค์จะปลูกพันธุ์ยางชั้นนี้ ควรปลูกภายใต้การแนะนำจากสถาบันวิจัยยาง

4.6.2 พันธุ์ยางแนะนำชั้น 1 และชั้น 2 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการปลูก ดังนี้

1) **กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง** เป็นพันธุ์ที่ให้น้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง

2) **กลุ่ม 2 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้** เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรงให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง

3) **กลุ่ม 3 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้** เป็นพันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะ ลำต้นตรงให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงมาก ผลผลิตน้ำยางจะอยู่ในระดับต่ำกว่าพันธุ์ยางในกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้

4.7 การดูแลรักษาสวนยาง

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.46) การดูแลรักษาสวนยางเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การปลูกยางประสบผลสำเร็จ ให้ต้นยางเจริญเติบโต เปิดกรีดได้เร็ว มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

4.7.1 การปลูกซ่อม เมื่อมีต้นยางตาย ควรปลูกซ่อมโดยเร็วด้วยต้นยางชำถุง ในช่วงฤดูฝน ไม่ควรปลูกซ่อมเมื่อต้นยางอายุมากกว่า 2 ปี

4.7.2 การตัดแต่งกิ่งและการสร้างทรงพุ่ม การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นในช่วงยางอ่อน เป็นการเตรียมพื้นที่บริเวณลำต้นให้เหมาะสมเพื่อให้มีพื้นที่กรีดยางสูง ปราศจากกิ่งก้านและปุ่มปม นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มพื้นที่ใบรวมให้มากขึ้น มีผลทำให้ขนาดลำต้นยางเพิ่มขึ้น

4.7.3 การดูแลสวนยางในฤดูแล้ง การคลุมโคน ควรคลุมบริเวณโคนต้นยางเพื่อรักษาความชื้นในดินช่วงฤดูแล้ง โดยใช้ฟางข้าว หรือเศษซากพืชคลุมบริเวณโคนต้นยางเป็นวงกลม ห่างจากโคนต้นยาง 5-10 เซนติเมตร

4.7.4 การป้องกันรอยไหม้จากแสงแดด ต้นยางที่ปลูกในเขตแห้งแล้งมักปรากฏรอยไหม้จากแสงแดด ซึ่งเกิดจากเนื้อเยื่อส่วนนั้นรับแสงแดดเป็นเวลานานติดต่อกันจนเนื้อเยื่อเสียหาย ดังนั้น ก่อนเข้าฤดูแล้ง ควรใช้ปูนขาว หรือสีน้ำ (สีขาว) ทาบริเวณโคนต้นยางส่วนเป็นสีน้ำตาลจนถึงสีน้ำตาลปนเขียวเพื่อป้องกันความรุนแรงของแสงแดด หากต้นยางเป็นรอยแผลแล้วเปลือกแห้งล่อนเห็นเนื้อไม้ อาจมีเชื้อราหรือแมลงเข้าทำลาย ควรแกะเศษไม้ที่แห้งออก ทำความสะอาดรอยแผล แล้วใช้สีน้ำทาเพื่อเคลือบรอยแผล

4.7.5 การป้องกันไฟไหม้ในสวนยาง ควรปฏิบัติก่อนเข้าช่วงแล้ง มีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

- 1) การทำแนวกันไฟโดยการไถ หรือขุดตากวัชพืชและเศษซากออกเป็นแนว กว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร รอบบริเวณสวนยาง
- 2) กำจัดวัชพืชบริเวณแถวข้างข้างละ 1 เมตรก่อนเข้าฤดูแล้ง

4.8 การปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่วในสวนยาง

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.47) พื้นที่ระหว่างแถวยาง หากไม่ปลูกพืชเสริมรายได้ ควรปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่วเพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน โดยเฉพาะธาตุไนโตรเจนจากการตรึงไนโตรเจนของจุลินทรีย์ที่ปมของรากถั่ว ช่วยรักษาความชื้นในดิน ควบคุมวัชพืชและป้องกันการชะล้างธาตุของดิน นอกจากนี้เศษซากของพืชคลุมดินตระกูลถั่วเมื่อย่อยสลายเป็นปุ๋ยอินทรีย์ธรรมชาติที่ไม่ต้องขนย้ายในแปลง เป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ปรับโครงสร้างของดิน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ปุ๋ยเคมี ทำให้ต้นยางเจริญเติบโต เปิดกรีดได้เร็วขึ้น และผลตกค้างของพืชคลุมดินยังทำให้ผลผลิตยางเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามไม่ควรปล่อยให้พืชคลุมดินขึ้นพันต้นยาง เพราะจะกระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นยางและอาจเป็นแหล่งอาศัยของโรคและแมลงในช่วงฤดูแล้งเศษซากของพืชคลุมที่แห้ง อาจมีเชื้อไฟอาจเกิดไฟไหม้สวนยางได้ จึงควรทำแนวกันไฟรอบสวนยางเพื่อป้องกันไฟไหม้สวนยาง

ในพื้นที่ปลูกยางใหม่ควรปลูกพืชคลุมพร้อมกับปลูกยางหรือหลังจากปลูกยาง ไม่ควรปลูกพืชคลุมก่อนปลูกยางเนื่องจาก พืชคลุมที่ปลูกก่อน รากของพืชคลุมจะแย่งน้ำ และอาหารของต้นยาง มีผลทำให้ต้นยางเจริญเติบโตช้า

4.9 การป้องกันกำจัดวัชพืช

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.47) วัชพืชที่พบในสวนยางมีทั้งวัชพืชฤดูเดียว เช่น หญ้าตีนนก หญ้าตีนกา หญ้านกสีชมพู หญ้าตีนติด หญ้าใบไผ่ หญ้ามาเลเซีย หญ้าหวาย หญ้าเขมร สาบแรังสาบกา หญ้ายาง และวัชพืชข้ามปี เช่น หญ้าคา หญ้าขจรจบดอกเหลือง หญ้าแพรกสาบเสือ จี๋ไก่อ่าน

วิธีป้องกันกำจัดวัชพืช ทำได้ดังนี้

4.9.1 ปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่ว ได้แก่ คาโลโปโกเนียม เช่น โตรชีมา เพอราเรีย และซีรูเลียม ห่างจากแนวแถวประมาณ 2 เมตร

4.9.2 ใช้วัสดุคลุมดิน โดยนำวัสดุเหลือใช้ต่างๆ เช่น เปลือกถั่ว ฟางข้าว ชังข้าวโพด หรือกระดาษหนังสือพิมพ์คลุมโคนต้นยางเฉพาะต้น หรือตลอดแนว เว้นระยะพอควร ไม่ชิดโคนต้นยาง

4.9.3 ใช้แรงงาน บุค ถาก คาย หรือตัดวัชพืชที่ขึ้นในแถวยาง และควรทำก่อน วัชพืชออกดอก

4.9.4 ใช้สารเคมีเมื่อจำเป็น

4.10 การเสริมรายได้ของเจ้าของสวน

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2556, น.48) ในช่วงระยะ 1-3 ปีหลังปลูก ยาง เจ้าของสวนยางยังไม่มีรายได้จากสวนยาง จึงจำเป็นต้องหารายได้เสริมด้วยการปลูกพืชแซมยาง และเมื่อต้นยางให้ผลผลิตแล้วเจ้าของสวนยาง ยังสามารถปลูกพืชร่วมยางหรือเลี้ยงสัตว์ควบคู่กับการทำสวนยางเพื่อเพิ่มรายได้้นอกเหนือจากรายได้จากยางเพียงอย่างเดียว ซึ่งเจ้าของสวนยางควร พิจารณาเลือกชนิดของพืช และสัตว์ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และความต้องการของตลาด

4.10.1 พืชแซมยาง หมายถึง พืชที่ปลูกระหว่างแถวยางในขณะที่ดินยางมีอายุไม่เกิน 3 ปี พืชที่ปลูกควรเป็นพืชที่ไม่กระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง และเป็นที่ต้องการของ ตลาด มีแหล่งน้ำ ต้องปลูกห่างจากแถวยาง 1 เมตร+ครึ่งหนึ่งของระยะระหว่างของแถวของพืชแซม และควรใส่ปุ๋ยบำรุงพืชแซม ชนิดของพืชแซมยางที่แนะนำให้ปลูก ได้แก่ สับปะรดข้าวไร่ ข้าวโพด หวาน กล้าย หญ้าอาหารสัตว์ อ้อยคั้นน้ำ แต่ไม่แนะนำให้ปลูกอ้อยโรงงาน เนื่องจากอ้อยโรงงานเป็น พืชที่ต้องการธาตุอาหารสูง และระยะเวลาเก็บเกี่ยวอ้อยเป็นช่วงฤดูแล้ง ใบบอ้อยแห้งอาจเป็นเชื้อไฟ ได้ง่ายและไม่ควรปลูกมันสำปะหลัง เนื่องจากมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตของต้นยาง หากเกษตรกรต้องการปลูกมันสำปะหลังระหว่างแถวยาง ควรปลูกห่างจากแถวยางไม่น้อยกว่า 2 เมตร ลดจำนวนแถวของมันสำปะหลัง และไม่ควรปลูกพันธุ์ที่มีลำต้นสูง

4.10.2 พืชร่วมยาง หมายถึง พืชที่ปลูกระหว่างแถวยางโดยอาศัยร่มเงาของต้น ยางจะต้องไม่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตของต้นยาง หรือการปฏิบัติงานใน สวนยาง การปลูกพืชร่วมยางควรเลือกปลูกพืชตามความต้องการของตลาดและพิจารณา ผลตอบแทนจากการลงทุนปลูกพืชแซมร่วมยางแต่ละชนิด ชนิดของพืชร่วมยางที่แนะนำให้ปลูก ได้แก่ ระกำหวาน สละ หวาย สะเดาเทียม กระวาน และไม้ดอก เช่น หน้าวัว เปลวเทียน ชิงแดงการ เลือกชนิดของพืชที่ปลูกเป็นพืชแซมยางหรือพืชร่วมยาง ควรหลีกเลี่ยงพืชที่เป็นแหล่งอาศัยของเชื้อ ราสาเหตุของโรคยางบางชนิด

4.10.3 การเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรเจ้าของสวน ยาง ทั้งการปลูกหญ้าเพื่อเลี้ยงสัตว์ในสวนยางอ่อน และการปล่อยสัตว์กินหญ้าในสวนยาง สัตว์ที่ นิยมเลี้ยง เช่น แพะ แกะ สัตว์ปีก นอกจากนี้ยังสามารถเลี้ยงผึ้งในสวนยางได้

สรุปได้ว่ายางพาราเป็นไม้ยืนต้นที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ เมื่อต้องการที่จะลงทุน ทำสวนยางพาราจะต้องศึกษาลักษณะพื้นที่ปลูก พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปัจจัยสภาพแวดล้อม

การจัดการดูแลรักษาอย่างไรจึงจะได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ และให้ผลประโยชน์ที่คุ้มค่ากับการลงทุน

5. นโยบายช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนยางคุณภาพ

5.1 การพัฒนาอาชีพการทาสวนยาง

รัฐบาลได้กำหนดแนวทางพัฒนาชาวพาราทั้งระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำจากการมีปริมาณผลผลิตยางเกินความต้องการ โดยมีมาตรการต่อเนื่องที่จำเป็นจะต้องดำเนินการตามแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพของเกษตรกร เช่น การลดพื้นที่ปลูกยางโดยการปลูกแทนด้วยพืชชนิดอื่น การลดต้นทุนการผลิตเสริมรายได้ในสวนยางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น

การยางแห่งประเทศไทย มีภารกิจในการดำเนินการให้การส่งเสริมการปลูกแทนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดีหรือไม่ขึ้นต้นชนิดอื่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำสวนยางให้กับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรประสบผลสำเร็จและมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการทาสวนยาง ซึ่งได้ดำเนินการตาม 4 โครงการหลัก ดังนี้

5.1.1 โครงการควบคุมปริมาณการผลิต สนับสนุนให้เกษตรกรโค่นต้นยางเก่าที่ให้ผลผลิตไม่คุ้มค่า ปีละ 4 แสนไร่ โดยเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าปีละ 1 แสนไร่ เช่น ปาล์มน้ำมัน หรือพืชชนิดอื่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เป็นต้น และปลูกแทนด้วยยางพันธุ์ดี 3 แสนไร่ แบ่งเป็นปลูกยางพารา 2.4 แสนไร่ และปลูกยางแบบผสมผสาน 6 หมื่นไร่ ทำให้สามารถลดพื้นที่ปลูกยางได้ชั่วคราว โดยเปลี่ยนเป็นยางพันธุ์ดีได้ 2.1 ล้านไร่ และลดพื้นที่ปลูกยางแบบถาวรได้ 7 แสนไร่ อีกทั้งลดผลผลิตยางได้ในปีแรกประมาณ 1.01 แสนตัน และเพิ่มขึ้นปีละ 1 แสนตัน จนถึงปีที่ 7 จะสามารถลดผลผลิตได้ถึง 7.11 แสนตัน

การสนับสนุนให้เกษตรกรโค่นต้นยางเก่าทิ้ง และให้การส่งเสริมการปลูกแทนซึ่งระยะเวลาการปลูกแทนด้วยยางพารา และปลูกยางแบบผสมผสานใช้ระยะเวลาให้การส่งเสริม 7 ปี (อัตราส่งเสริม 16,000 บาท/ไร่) สำหรับการปลูกแทนด้วยไม้ขึ้นต้นชนิดอื่นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ (อัตราส่งเสริม 16,000 บาท/ไร่) ใช้ระยะเวลาให้การส่งเสริม 4 ปี จึงเป็นแนวทางควบคุมปริมาณการผลิตยางพาราในระยะเร่งด่วนเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการทำการเกษตรและเพื่อสร้างความยั่งยืนในการประกอบอาชีพการทำสวนยางพารา

5.1.2 โครงการลดต้นทุนการผลิต เป็นแนวทางการส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อให้เกษตรกรใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า และใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการบริหารจัดการสวนยาง โดยมุ่งเน้นเรื่องของการลดต้นทุนการผลิตเป็น

สำคัญ เช่น การใช้วัสดุปลูกที่ดีและมีคุณภาพเพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่การสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ในอัตรา 16,000 บาท/ไร่ ให้กับผู้เข้ารับการสงเคราะห์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม ทั้งการให้ความรู้และผลักดันให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เป็นสถาบันเกษตรกรผสมปุ๋ยใช้เอง เพื่อเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตในระยะยาว ควบคู่กับเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรรายย่อย รวมถึงการสร้างช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกยาง ส่งเสริมให้จำหน่ายสินค้าได้ง่ายเน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม สร้างความเข้มแข็งและอำนาจการต่อรองในการขายสามารถจำหน่ายสินค้าได้ราคาเป็นธรรม ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งสินค้าเสริมสร้างความเข้มแข็ง โดยการยางแห่งประเทศไทย ให้ความช่วยเหลือทางด้านปัจจัยการผลิตและติดตามให้คำแนะนำกับเกษตรกร

5.1.3 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นแนวทางการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการสวนยางได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตั้งแต่การดูแลรักษาสวนยางระยะก่อนการเก็บเกี่ยวผลผลิต ระยะเก็บเกี่ยวผลผลิตและระยะเตรียมการโค่นรวมถึงการพัฒนาผลผลิตและการแปรรูปเบื้องต้นเพื่อเพิ่มมูลค่ายาง เช่น การฝึกอบรมการกรีดยาง โดยการยางแห่งประเทศไทย สนับสนุนให้มีการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีความรู้การกรีดยางอย่างถูกวิธี โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายให้กับเกษตรกรชาวสวนยางทั่วประเทศ เพื่อแนวทางหนึ่งในการช่วยลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกรรวมทั้งช่วยยืดอายุต้นยาง เพิ่มปริมาณผลผลิต

สำหรับการอบรมทางด้านการพัฒนาผลผลิตและการแปรรูป การยางแห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ยางพาราใน 4 จังหวัด ได้แก่ พัทลุง กระบี่ ขอนแก่น นครพนม เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย ขยายพันธุ์ยางพาราและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านยางพาราครบวงจรให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางให้มีความรู้ ทักษะ ความชำนาญสามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อการจัดการสวนยางได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและจัดตั้งโรงงานต้นแบบอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง 4 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่ บัตตานี สุราษฎร์ธานี ขอนแก่น และระยอง ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรในการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีเกี่ยวกับการแปรรูปและออกแบบผลิตภัณฑ์ยาง เพื่อสร้างอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และเตรียมพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการอุตสาหกรรมยาง และผลิตภัณฑ์ยางในเชิงพาณิชย์

นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์จริงผ่าน “ครูยาง” ซึ่งเป็นตัวแทนที่จะถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีทางด้านการผลิต การบริหารจัดการสวนยาง การแปรรูปผลผลิต รวมไปถึงด้านการตลาด สร้างความเข้มแข็งและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางด้วยกัน จำนวนกว่า 12,000 คน ทั่วประเทศ

5.1.4 โครงการผลิตเพื่อเสริมรายได้ในสวนยางตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากพื้นที่ภายในสวนยางให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมให้เกษตรกรผู้รับการสงเคราะห์ ปีละ 4 แสนไร่ เพื่อพัฒนาอาชีพการทำอาชีพสวนยางอย่างยั่งยืน ยึดหลักความพอเพียงใช้ประโยชน์จากสวนยางในการประกอบกิจกรรมทางการเกษตรอื่นเพื่อเสริมรายได้และสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน ดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกรผู้เข้ารับการสงเคราะห์ รวมถึงให้ความรู้และคำแนะนำในการประกอบอาชีพเสริม

นอกจากนี้ มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อดำเนินการบริหารจัดการองค์รวมกัน เช่น การแปรรูปผลผลิตและการตลาดด้วยการพัฒนาชุมชนชาวสวนยางกว่า 51 หมู่บ้านทั่วประเทศ ตามโครงการจัดตั้งหมู่บ้านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร 50 พรรษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราลงกรณ์ ให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนด้วยความพอเพียงและจัดตั้งหมู่บ้านชาวสวนยางพัฒนา 10 หมู่บ้าน เพื่อเป็นต้นแบบในการสร้างชุมชนชาวสวนยาง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ปลูกยางแห่งใหม่เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับสังคมชาวสวนยาง

โดยทั้ง 4 โครงการนี้ จะเป็นแนวทางที่ช่วยให้เกษตรกรชาวสวนยางเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถนำไปสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนในอาชีพการทำสวนยางต่อไปในอนาคต

6. ข้อมูลทั่วไปของอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

6.1 ข้อมูลทั่วไป

อำเภอกาญจนดิษฐ์ เป็นเมืองเก่าแก่มากตั้งแต่โบราณกาล คาดว่ามีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 18-19 ดังปรากฏในตำนานเมืองนครศรีธรรมราชว่า พระพนมวังและนางสะเดียงทอง ซึ่งสร้างเมืองนครศรีธรรมราช ให้เจ้าศรีราชาราชบุตรไปปกครองสร้างไร่นาที่เมืองสะอูเลา อันเป็นเมือง 12 นักษัตรของเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งต่อมาเจ้าศรีราชาก็ได้พญาศรีธรรมราชโศกราชครองเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาซึ่งเมืองสะอูเลา (ชื่อเมืองสะอูเลาก็ปรากฏในกฎมณเฑียรบาลด้วย) นี้ ตำนานเมืองนครศรีธรรมราชความหมายว่าเป็นเมือง "ท่าทอง" ซึ่งเป็นชื่อเดิมของเมืองกาญจนดิษฐ์

จากหลักฐานทางโบราณคดี เชื่อว่าตัวเมืองกาญจนดิษฐ์ได้มีการย้ายมาหลายครั้งแล้ว ครั้งแรกตั้งบ้านเมือง สร้างเมืองครั้งแรกที่บ้านเขาน้อยก่อน ต่อมาในรัชกาลที่ 2 ประมาณ พ.ศ. 2336 ก็ได้ย้ายเมืองที่ท่าทองไปอยู่ริมฝั่งซ้ายคลองท่าเพชร (ต่อมาเปลี่ยนเป็น

คลองท่าทองใหม่) ชาวบ้านนิยมเรียกเมือง อยู่ที่ตำบลท่าทอง (อุแท) เพราะมีวัดเก่าอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อเสียแก่พม่าคราวพระเจ้าปะดุง กษัตริย์พม่าแต่งกองทัพมาตีหัวเมืองปักษ์ใต้ของไทย เมืองท่าทองคงถูกทำลายและผู้คนหลบหนีไปหมด ผู้ปกครองในขณะนั้นเห็นเหลือที่จะบูรณะได้ จึงย้ายไปอยู่ริมคลองกะแคะ ซึ่งเป็นที่ตั้งอำเภอกาญจนดิษฐ์ในปัจจุบัน (สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงสันนิษฐานว่าการย้ายเมืองครั้งนี้คงจะไปใหม่ว่า " ท่าทองใหม่") ในสมัยรัชกาลที่ 4 เมื่อเจ้าพระยานคร (น้อย) เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชถึงแก่กรรม จึงโปรดเกล้าให้ย้ายเมืองท่าทองไปตั้งที่บ้านดอน และพระราชทานนามว่า "เมืองกาญจนดิษฐ์" เพราะมีผู้คนหนาแน่นกว่า พร้อมทั้งยกฐานะเป็นเมืองจัตวาขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ สมัยเมื่อตั้งมณฑลเมืองกาญจนดิษฐ์ ได้รวมอยู่ในมณฑลชุมพร และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นเมืองไชยา ชื่อเมืองกาญจนดิษฐ์เลยหายไป

ในรัชกาลที่ 6 เมื่อมีการสร้างทางรถไฟสายใต้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า ต่อไปเมืองจะย้ายไปอยู่ที่ท่าข้ามที่รถไฟผ่าน จึงพระราชทานนามว่า "ท่าข้าม" ว่า สุราษฎร์ธานี ครั้นเมื่อมีการจัดระเบียบการปกครองท้องถิ่นใหม่เป็นรูปจังหวัด อำเภอที่เอานามสุราษฎร์ธานี มาเป็น จังหวัด สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่าชื่อกาญจนดิษฐ์จะหายไป จึงทรงสั่งให้เรียกเมืองเก่าว่า "อำเภอกาญจนดิษฐ์" และย้ายเมืองกลับไปตั้งที่ริมคลองกะแคะเช่นเดิมและคงอยู่จนปัจจุบันนี้

6.2 ลักษณะทางกายภาพ

6.2.1 ลักษณะที่ตั้ง อำเภอกาญจนดิษฐ์ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 20 กิโลเมตร

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอ่าวไทย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอคอนสาร และอำเภอสีชล (จังหวัดนครศรีธรรมราช)
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอนบพิตำ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) และอำเภอบ้านนาสาร

- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านนาสารและอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

6.2.2 เนื้อที่ อำเภอกาญจนดิษฐ์ 873.539 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 616,875 ไร่

6.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสลับกับลูกคลื่นลอนตื้นน้อยจนถึงลูกคลื่นลอนชัน มีแนวเทือกเขาอยู่ทางตอน ใต้และตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอ ซึ่งเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ ทางตอนเหนือเป็นพื้นที่ราบชายฝั่งติดต่อกับอ่าวบ้านดอน ตอนกลางเป็นที่ราบลุ่มตอนในสุดเป็นที่ราบสูงและป่าเขา ประกอบด้วยพื้นที่ป่า 30 % ภูเขา 15 % ที่ราบ 55 %

6.2.4 ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมเขตร้อน ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนธันวาคม

6.2.5 การแบ่งเขตการปกครอง แบ่งการปกครองตาม พ.ร.บ.ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 เป็น 13 ตำบล 114 หมู่บ้าน

ตำบลกะแดะ	9 หมู่บ้าน
ตำบลกรูด	10 หมู่บ้าน
ตำบลคลองสระ	9 หมู่บ้าน
ตำบลช้างขวา	14 หมู่บ้าน
ตำบลช้างซ้าย	12 หมู่บ้าน
ตำบลตะเคียนทอง	7 หมู่บ้าน
ตำบลท่าทอง	9 หมู่บ้าน
ตำบลท่าทองใหม่	5 หมู่บ้าน
ตำบลทุ่งกง	5 หมู่บ้าน
ตำบลทุ่งรัง	5 หมู่บ้าน
ตำบลท่าอุแท	13 หมู่บ้าน
ตำบลป่าร้อน	7 หมู่บ้าน
ตำบลพลาขวาส	9 หมู่บ้าน

6.2.6 ประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 81,165 คน แยกเป็นชาย 40,548 คน หญิง 40,617 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ 93 คน/ตารางกิโลเมตร

6.3 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

6.3.1 อาชีพเกษตรกร ได้แก่ เกษตรกรรม 88 % ค้าขาย 2 % อาชีพประมง 1.5 % รับจ้างทั่วไป 3.5 % และอาชีพอื่น ๆ 5 %

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมการจัดการสวนยางพาราอย่างยั่งยืนในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” มีดังต่อไปนี้

7.1 ศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกร

บุญธรรม พลเจริญ (2552) การศึกษาเรื่องศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.26 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 วัตถุประสงค์ในการปลูกยางพาราเพื่อหวังผลระยะยาวเป็นมรดกแก่ลูกหลาน และส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการปลูกยางพารามาก่อน ผลการศึกษาศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกร เมื่อพิจารณาจากขนาดของลำต้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีศักยภาพต่ำ (ขนาดของลำต้นไม่ได้มาตรฐาน) เมื่อพิจารณาจากลำต้นที่เหลือต่อไร่พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีศักยภาพที่สูง (จำนวนต้นที่เหลือต่อไร่ เหลือ 70% ขึ้นไป) และเมื่อพิจารณาจากความสมบูรณ์ของต้นพบว่า เกษตรกรครึ่งหนึ่งมีศักยภาพที่สูง (ความสมบูรณ์ของต้นดี)

บรรพต วิรุณราช (2559) ศึกษาศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นอิสระระหว่างปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยผู้นำ ปัจจัยองค์กรทางสังคม ปัจจัยการติดต่อกับสังคมและปัจจัยการจัดการดูแลกับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อหาข้อสรุป เสนอรัฐบาลว่าจะส่งเสริมการปลูกยางตั้งแต่ปี 2556 ต่อไปหรือไม่ ประชากรเป็นเกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด ที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 22,646 ราย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 ราย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนการวัดศักยภาพ แบ่งเป็น 2 กรณีคือ วัดจากปริมาณน้ำยางและวัดจากปริมาณต้นยางโดยมีปัจจัยกำหนดคือ ปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยด้านองค์กรทางสังคม ปัจจัยการติดต่อกับสังคม ปัจจัยการจัดการดูแล ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นอิสระระหว่างปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยผู้นำ ปัจจัยองค์กรทางสังคม ปัจจัยการติดต่อกับสังคมและปัจจัยการจัดการดูแลกับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรที่พิจารณาจากปริมาณน้ำยางที่ผลิตได้ต่อไร่ ได้แก่ สภาพพื้นที่ สภาพแหล่งน้ำ ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับความรู้เรื่องปุ๋ยและวัชพืชและประเภทปุ๋ยที่ใช้ ในขณะที่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรที่พิจารณาจากจำนวนต้นยางที่เหลือต่อไร่ ได้แก่ การเป็นและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการปลูก การบริหารจัดการ และความรู้เรื่องปุ๋ยและวัชพืชจากผลการวิจัย 2) รัฐบาลควรส่งเสริมการปลูกยางในปี 2556 ต่อไปเพราะผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการสงเคราะห์ปลูกยางพาราแก่ผู้ซึ่งไม่มีสวนยางมาก่อนตาม พรบ.กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ม.21 ทวิ ขยายเวลาการสงเคราะห์ปลูกยางพาราแก่ผู้ซึ่งไม่มีสวนยางมาก่อน (พ.ศ.2538-

2547) ในด้านการเพิ่มผลผลิตยางพาราเพื่อการส่งออก เพราะส่วนใหญ่เกษตรกรมีศักยภาพสูงทั้งปริมาณน้ำยางที่ผลิตได้ต่อไร่ (ร้อยละ 69.1) และจำนวนต้นยางที่เหลือต่อไร่ (ร้อยละ 88.6) พบว่าผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้เกษตรกรสวนยางเพิ่มขึ้นเกิดการสร้างงานในพื้นที่และก่อให้เกิดการใช้แรงงานในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 การตัดสินใจการทำสวนยางพาราของเกษตรกร

ฐาปณี ชูชีพ (2555) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนยางพาราของเกษตรกร ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนยางพารา จะมีในเรื่องของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมและปัจจัยด้านส่งเสริม/สื่อสารจึงเป็นปัจจัยที่เกษตรกรได้ให้ความสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนยางพารา โดยจะให้ความสำคัญเป็นลำดับท้าย ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรไม่ได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องของปัจจัยด้านส่งเสริม/สื่อสารและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะว่าเกษตรกรได้มุ่งเน้นไปในเรื่องของปัจจัยด้านกายภาพ และเรื่องของปัจจัยด้านชีวภาพเนื่องจากมีผลต่อการเพิ่มผลผลิตของน้ำยาง ฉะนั้นจึงจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่ทำสวนยางพารามุ่งไปที่เรื่องของปัจจัยด้านกายภาพที่ทำให้เกิดผลตอบแทนเพิ่มขึ้นเพื่อทำให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น โดยได้ผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนยางพารา

7.3 คุณภาพชีวิตของชาวสวนยางพารา

ศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557) การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า

- 1) เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่จังหวัดตราดที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน
- 2) เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่จังหวัดตราดที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 3) เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่จังหวัดตราดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน
- 4) เกษตรกรชาวสวนยางในพื้นที่จังหวัดตราดที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

7.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนยางต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาราคาสินค้า

ธีรวิทย์ ทศนันท์ (2552) การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนยางต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาราคาสินค้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรีผลการศึกษา

พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการแก้ไขปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ ทั้งหมด 2 ด้าน คือ ด้านการผลิตและด้านการตลาด โดยภาพรวม 2 ด้านอยู่ในระดับดี เนื่องจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ซึ่งการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามีเกิดขึ้น คือ การพยุงราคา การประกันราคา และการแทรกแซงราคาจากภาครัฐ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อทำการศึกษา การผลิตยางพาราคุณภาพของเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้รับการส่งเสริมปลูก แทนในปี พ.ศ. 2554-2555 จาก 11 ตำบล ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,985 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ 333 ราย โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 เป็นการศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

	ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	กะแดะ	155	26
2	ทุ่งกง	162	27
3	กรูด	171	28
4	ช้างซ้าย	156	26
5	พลาवास	306	52
6	ป่าร้อน	156	26
7	ตะเคียนทอง	195	33
8	ช้างขวา	128	21
9	ท่าอุแท	197	33
10	คลองสระ	220	38
11	ทุ่งรัง	139	23
	รวม	1,985	333

1.1 วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

สูตรในการคำนวณขนาดตัวอย่างที่นิยมใช้เมื่อทราบประชากรที่แน่นอน คือ สูตรของ Yamanae (1973)

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ค่าความคาดเคลื่อน (นิยมใช้ 0.05)

$$\frac{1,985}{1 + 1,985(0.5)^2}$$

แทนค่า $n = 333$ คน

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 333 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ในรูปแบบของแบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีคำถามเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) โดยเป็นการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมเกี่ยวกับงานวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งข้อมูล ออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ที่ได้รับการส่งเสริมปลูกแทนในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานของภาคเกษตรในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร รายได้และรายจ่ายทางภาคการเกษตร

ตอนที่ 2 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ ลักษณะคำถามในรูปแบบคำถามแบบปลายปิด (close-ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (open-ended question)

ตอนที่ 3 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพของเกษตรกร คำถามในรูปแบบคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) โดยมีระดับมาก ปานกลาง และน้อย

1.00– 1.80	แปลว่า	มีปัญหาที่น้อยที่สุด
1.81 – 2.60	แปลว่า	มีปัญหาที่น้อย
2.61 – 3.40	แปลว่า	มีปัญหาในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	แปลว่า	มีปัญหาที่มาก
4.21 – 5.00	แปลว่า	มีปัญหาที่มากที่สุด

ตอนที่ 4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา

ตอนที่ 5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ สำหรับข้อคำถามเป็นแบบอัตรากาขึ้น โดยมีค่าวัดมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.2 การสร้างเครื่องมือ

2.2.1 การกำหนดกรอบของเนื้อหาและขอบเขตของคำถาม ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการศึกษา

2.2.2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อแนวคิดในการศึกษา เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิด

2.2.3 การจัดสร้างเครื่องมือและนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นการพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น

2.3 การทดสอบเครื่องมือ

โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วซึ่งผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดสอบกับเกษตรกรเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้รับการส่งเสริมปลูกแทนในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ราย แล้วจึงนำแบบทดสอบไปทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Reliability Consistency) ในตอนที่ 3, 4, 5 หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS สำหรับแบบสัมภาษณ์ในเชิงปริมาณ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่ามีค่าความเชื่อมั่น

สูง แล้วจะนำผลแบบสัมภาษณ์มาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง เพื่อให้สมบูรณ์ในส่วนของเนื้อหา และมีความถูกต้องตามเนื้อหาที่ต้องการวัดมากที่สุด โดยผลการทดสอบมีดังนี้ คือ ตอนที่ 5 ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.89 ซึ่งมีระดับค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง จึงสามารถนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เป้าหมายต่อไปได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการลงพื้นที่ออกไปสัมภาษณ์เกษตรกร เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้รับการส่งเสริมปลูกแทนในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 โดยมีขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การวางแผนการสัมภาษณ์ มีการจัดทำแผนการออกเก็บข้อมูล โดยการวางแผนเป็นการเก็บข้อมูลตามเขตพื้นที่ เพื่อความสะดวกและง่ายต่อการจัดการ

3.2 การประสานงาน ประสานงานกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ในระดับตำบล เพื่อทำการนัดหมายเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มดำเนินการ โดยสถานที่นัดหมายจะเป็นสถานที่ที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีการเดินทางที่สะดวก เพื่อให้ผู้วิจัยออกไปดำเนินการสัมภาษณ์ตามแผนที่วางไว้

3.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ โดยผู้ทำการวิจัยทำการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สัมภาษณ์ เกษตรกร ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ รายชื่อเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ดินสอ ปากกา เครื่องคิดเลขและกล้องถ่ายรูป

3.4 การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้ทำการวิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย และประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการวิจัย ชี้แจงการตอบแบบสัมภาษณ์โดยการอ่านคำถามให้เกษตรกรตอบ ทำการบันทึกคำตอบหรือทำเครื่องหมายตามที่กำหนดในแบบสัมภาษณ์ตามที่ได้รับคำตอบจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง

3.5 การตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์ ทำการเช็คแบบสัมภาษณ์ทุกชุด เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ให้มา หากมีข้อใดที่ตอบไม่สมบูรณ์ ก็ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ก่อนนำมาใช้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการประมวลผลข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ตอนที่ 3 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพของเกษตรกร ใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

1.00– 1.80	แปลว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	แปลว่า	มีปัญหาน้อย
2.61 – 3.40	แปลว่า	มีปัญหาระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	แปลว่า	มีปัญหามาก
4.21 – 5.00	แปลว่า	มีปัญหามากที่สุด

ตอนที่ 4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมในด้านการลดต้นทุนการผลิตและการขายไม้ยางพารา โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ

ตอนที่ 5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย ซึ่งแบ่งเป็น โดยใช้น้ำหนักคะแนนเฉลี่ยในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการแปลข้อมูลความหมายคือ

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.08 \end{aligned}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การผลิตยางพาราคุณภาพของเกษตรกรอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร

ตอนที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ

ตอนที่ 4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา

ตอนที่ 5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางพารา

คุณภาพ

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 เพศ จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรเป็นเพศหญิงร้อยละ 57.0 และเพศชาย ร้อยละ 43.0

1.2 อายุ จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีอายุอยู่ในช่วง 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 33.0 ช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 24.0 ช่วงอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 20.7 ช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 15.0 และช่วงอายุ 30 ปีหรือต่ำกว่า ร้อยละ 7.3

1.3 ระดับการศึกษา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.5 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/หรือเทียบเท่า ร้อยละ 24.0 การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 15.0 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 14.7 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 5.8

ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

n=333

สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	143	43.0
หญิง	190	57.0
2. อายุ		
30 ปีหรือต่ำกว่า	24	7.3
31-40 ปี	50	15.0
41-50 ปี	69	20.7
51-60 ปี	80	24.0
61 ปีขึ้นไป	110	33.0
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	135	40.5
มัธยมศึกษาตอนต้น/หรือเทียบเท่า	80	24.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	49	14.7
อนุปริญญา/ปวส.	50	15.0
ปริญญาตรี	19	5.8

1.4 ตำแหน่งทางสังคม จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีหรือมีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 70.0 มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 30.0 โดยเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ร้อยละ 37.0 คณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 30.0 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 25.0 และประธานกลุ่ม/สหกรณ์ ร้อยละ 8.0

1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่ม จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 60. และเป็นสมาชิกกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 12.7 โดยเป็นกลุ่มลูกค้า ธกส. ร้อยละ 57.3 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 20.1 และสหกรณ์กองทุนสวนยาง ร้อยละ 12.7

1.6 ประสบการณ์การทำสวนยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีประสบการณ์ 15-20 ปี ร้อยละ 48.0 ประสบการณ์ 21-25 ปี ร้อยละ 36.9 ประสบการณ์ 26 ปีขึ้นไป ร้อยละ 15.0

1.7 การประกอบอาชีพในครัวเรือน จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรทำสวนยางพารา ร้อยละ 55.3 ทำสวนร้อยละ 18.9 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 12.0 เลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์ ร้อยละ 25.0 ค้าขาย ร้อยละ 6.3

1.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คนขึ้นไป ร้อยละ 58.2 จำนวน 3-4 คน ร้อยละ 37.7 มีสมาชิกจำนวน 1-2 คน ร้อยละ 6.0

1.9 จำนวนแรงงานในครัวเรือน จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-5 คน ร้อยละ 93.6 มีจำนวนแรงงาน 6-7 คน ร้อยละ 5.4 มีจำนวนแรงงาน 8 คนขึ้นไป ร้อยละ 0.9

1.10 การจ้างแรงงานกรีดยาง จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีแรงงาน ร้อยละ 85.5 ไม่มี ร้อยละ 14.5 เกษตรกรส่วนใหญ่มีแรงงาน 1 คน ร้อยละ 71.2 มีแรงงาน 2-3 คน ร้อยละ 12.0 มีแรงงาน 4 คนขึ้นไป ร้อยละ 16.8

ตารางที่ 4.2 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

n=333

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่งทางสังคม		
ไม่เป็น	233	70.0
เป็น	100	30.0
เป็น		
1. กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	25	25.0
2. สมาชิก อบต.	0	0.0
3. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	37	37.0
4. คณะกรรมการหมู่บ้าน	30	30.0
5. ประธานกลุ่ม/สหกรณ์	8	8.0
2. การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็น	200	60.0
เป็น	133	40.0
2.1 กลุ่มเกษตรกร	-	-
2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	36	20.1
3.3 สหกรณ์กองทุนสวนยาง	17	12.7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n=333

สภาพพื้นฐานทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
3.4 สหกรณ์การเกษตร	-	-
3.5 กลุ่มลูกค้า ชกส.	80	57.3
4. ประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา		
15-20 ปี	160	48.0
21-25 ปี	123	37.0
26 ปีขึ้นไป	50	15.0
5. การประกอบอาชีพในครัวเรือน		
ทำสวนยางพารา	184	55.3
ทำสวน	63	18.9
เลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์	25	7.5
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	40	12.0
ค้าขาย	21	6.3
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-2 คน	20	6.00
3-4 คน	119	37.7
5 คนขึ้นไป	194	58.2
7. จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
3-5 คน	312	93.6
6-7 คน	18	5.4
8 คนขึ้นไป	3	0.9
8. การจ้างแรงงานกรีดยาง		
ไม่มี	48	14.4
มี	285	85.5
1 คน	237	71.2
2-3 คน	40	12.0
4 คนขึ้นไป	8	16.8

1.11 **ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครอง 11-15 ไร่ ร้อยละ 78.9 มีพื้นที่ถือครอง 5-10 ไร่ ร้อยละ 12.10 มีพื้นที่ถือครอง 10 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 9.0

1.12 **ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีพื้นที่ปลูกยางพารา 11-15 ไร่ ร้อยละ 76.8 มีพื้นที่ปลูกยางพารา 10 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 19.5 มีพื้นที่ปลูกยางพารา 5-0 ไร่ ร้อยละ 3.6

1.13 **เอกสารสิทธิ์ถือครองที่ดินสวนยางพารา** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ถือครอง ร้อยละ 99.1 ไม่มีเอกสารสิทธิ์ถือครอง ร้อยละ 0.9

1.14 **จำนวนสวนยางพาราที่มีเอกสารสิทธิ์ถือครองในที่ดิน** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดิน 3-4 แปลง ร้อยละ 85.2 มีที่ดิน 5-6 แปลง ร้อยละ 9.0 มีที่ดิน 1-2 แปลง ร้อยละ 5.7

1.15 **ภาระหนี้สินครัวเรือน** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด มีภาระหนี้สินครัวเรือน ร้อยละ 95.5 ไม่มีภาระหนี้สินครัวเรือน ร้อยละ 4.5 โดยมีภาระหนี้สิน 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 52.8 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 47.1 ซึ่งที่มาของหนี้สิน ส่วนใหญ่ มาจาก ธกส. ร้อยละ 66.9 สหกรณ์กองทุนสวนยาง ร้อยละ 28.3 กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 4.8

1.16 **รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีรายได้ทั้งหมดจากภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา มีดังนี้ คือ 300,001-400,000 บาท ร้อยละ 61.80 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 26.7 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 7.5 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 3.9 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรอบปีที่ผ่านมา มีดังนี้ คือ 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 63.3 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 21.0 300,001-400,000 บาท ร้อยละ 11.7 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 3.9

1.17 **รายจ่ายค่าแรงงานและค่าปัจจัยการผลิตยางพาราทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด มีรายจ่าย 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 96.1 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 3.9

1.18 **สภาพการผลิต** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการผลิตน้ำยางสด ร้อยละ 75.9 ยางก้อนถ้วย ร้อยละ 21.00 ยางแผ่นดิบ ร้อยละ 3.0

1.19 **ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบผลผลิต** จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้ระยะเวลาทำงานน้อยลง ร้อยละ 84.3 ความสามารถใช้เวลาว่างประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 8.7 ขึ้นตอนผลิตง่าย ร้อยละ 4.2 ภาวะขาดแคลนแรงงาน ร้อยละ 2.7

1.20 การจำหน่ายผลผลิต จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ 73.8 สหกรณ์กองทุนสวนยาง ร้อยละ 20.4 การจัดตั้งกลุ่มรวบรวมผลผลิตในชุมชน ร้อยละ 20.4

1.21 การรับรู้ข่าวสาร/ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการรับรู้ข่าวสาร และความรู้จากญาติ/เพื่อนบ้าน ร้อยละ 40.8 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม/เจ้าหน้าที่ กยท. ร้อยละ 28.8 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 23.7 วิทยุ ร้อยละ 6.9

ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

n=333

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
11. ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด		
5-10 ไร่	40	12.0
11-15 ไร่	263	78.9
16 ไร่ขึ้นไป	30	9.0
12. ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา		
5-10 ไร่	12	3.6
11-15 ไร่	256	76.8
16 ไร่ขึ้นไป	65	19.5
13. เอกสารสิทธิถือครองในที่ดินสวนยางพารา		
ไม่มี	3	0.9
มี	330	99.1
14. จำนวนสวนยางพาราที่มีเอกสารสิทธิถือครองในที่ดิน		
1-2 แปลง	19	5.7
3-4 แปลง	284	85.2
5-6 แปลง	30	9.0
15. ภาระหนี้สินครัวเรือน		
ไม่มี	15	4.5
มี	318	95.5
50,000-100,000 บาท	150	47.1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n=333

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
100,001-200,000 บาท	168	52.8
ที่มาของหนี้สินที่นำมาใช้ผลิตด้านการเกษตร		
-กองทุนหมู่บ้าน	15	4.7
-ชกส.	213	66.9
-สหกรณ์กองทุนสวนยาง	90	28.3
16. รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา		
รายได้ทั้งหมดจากภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา		
50,000-100,000 บาท	13	3.9
100,001-200,000 บาท	25	7.5
200,001-300,000 บาท	89	26.7
300,001-400,000 บาท	206	61.8
รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรอบปีที่ผ่านมา		
50,000-100,000 บาท	13	3.9
100,001-200,000 บาท	211	63.3
200,001-300,000 บาท	70	21.0
300,001-400,000 บาท	39	11.7
17. รายจ่ายค่าแรงงานและค่าปัจจัยการผลิตยางพาราทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา		
50,000-100,000 บาท	13	3.9
100,001-200,000 บาท	320	96.1
18. สภาพการผลิต		
น้ำยางสด	253	75.9
ยางก้อนถ้วย	70	21.0
ยางแผ่นดิบ	10	3.0

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n=333

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
19. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการผลิต		
การใช้ระยะเวลาทำงานน้อยลง	281	84.3
ภาวะขาดแคลนแรงงาน	9	2.7
ความสามารถใช้เวลาว่างประกอบอาชีพเสริม	29	8.7
ขั้นตอนการผลิตง่าย	14	4.2
20. การจำหน่ายผลผลิต		
การจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง	246	73.8
การจัดตั้งกลุ่มรวบรวมผลผลิตในชุมชน	19	5.7
สหกรณ์กองทุนสวนยาง	68	20.4
21. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร		
อินเทอร์เน็ต	79	23.7
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม/เจ้าหน้าที่ กยท.	95	28.5
ญาติ/เพื่อนบ้าน	136	40.8
วิทยุ	23	6.9

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ

สถานการณ์การผลิตยางพาราของเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 สภาพพื้นที่ของสวนยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ร้อยละ 88.2 พื้นที่เชิงเขาลาดเทเล็กน้อย ร้อยละ 9.0 มีสภาพพื้นที่บนภูเขา ร้อยละ 2.7

2.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เคยปลูกยางพารามาก่อน ร้อยละ 79.8 เคยเป็นที่นา ร้อยละ 20.1

2.3 ประเภทของสวนยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นสวนยางพาราร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน ร้อยละ 61.3 สวนพาราเชิงเดี่ยว ร้อยละ 24. สวนยางพาราร่วมกับการปลูกอื่น ร้อยละ 14.7

2.4 แหล่งน้ำที่ใช้พื้นที่ปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีลำธาร/คลองธรรมชาติ ร้อยละ 43.1 บ่อบาดาลน้ำตื้น (ลึกน้อยกว่า 20 เมตร) ร้อยละ 42.0 สระน้ำ/บ่อน้ำ ร้อยละ 33.9 คลองชลประทาน ร้อยละ 15.0

2.5 ลักษณะของดินในพื้นที่ปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีลักษณะของดินเป็นดินร่วน ร้อยละ 46.8 ดินร่วนปนทราย ร้อยละ 28.5 ดินเหนียว ร้อยละ 15.9 ดินทราย ร้อยละ 8.7

2.6 ลักษณะพันธุ์ยางที่มีอยู่ในสวนยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรใช้พันธุ์ยาง RRIM 600 ร้อยละ 56.7 พันธุ์ยาง RRIT 251 ร้อยละ 30.0 พันธุ์ยาง PB 24 ร้อยละ 10.21

2.7 รูปแบบการปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรใช้ยางชำถุง 1 ฉัตร ร้อยละ 28.2 ใช้ยางตาเขียว ร้อยละ 24.0 ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุม ร้อยละ 21.3 ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุมที่เตรียมไว้แล้วใช้พันธุ์ดีติดตา ร้อยละ 17.4 ใช้ยางชำถุง 2 ฉัตรขึ้นไป ร้อยละ 9.0

2.8 รูปแบบการปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรใช้รูปแบบการปลูก 3 x 7 เมตร ร้อยละ 51.3 3.5 x 7 เมตร ร้อยละ 24.0 3 x 8 เมตร ร้อยละ 19.5 4 x 6 เมตร ร้อยละ 5.1

2.9 การเตรียมพื้นที่เพื่อปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรมีการเตรียมพื้นที่โดยการตัด โคน จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือและไถพรวน ร้อยละ 57.3 ตัดโคน จำหน่ายไม้ และเผาเศษไม้ ร้อยละ 21.9 ตัดโคน จำหน่ายไม้ แต่ไม่เผาเศษไม้ ร้อยละ 15.9 ตัดโคน จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือ แต่ไม่ไถพรวน ร้อยละ 4.8

2.10 การปลูกพืชคลุมดิน จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ปลูกพืชคลุมดิน ร้อยละ 79.8 ปลูก ร้อยละ 20.1 โดยปลูกพืชคลุมดินแบบพืชตระกูลถั่ว ร้อยละ 47.7 และซีรูลีเยม ร้อยละ 52.2

2.11 การปลูกพืชแซม จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรไม่ปลูกพืชแซม ร้อยละ 60.0 ปลูก ร้อยละ 39.9 โดยปลูกกล้วย ร้อยละ 27.2 ข้าวโพด ร้อยละ 15.1 ถั่วลิสงและ มันจี่หนู ร้อยละ 14.1 มันเทศ ร้อยละ 9.0 ผักเหติยง ร้อยละ 6.0

2.12 การกำจัดวัชพืช จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการกำจัด ร้อยละ 79.8 ไม่กำจัด ร้อยละ 20.1 โดยมีการใช้อุปกรณ์เครื่องทุ่นแรง ร้อยละ 49.2 ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ร้อยละ 29.4 ใช้แรงงานคน ร้อยละ 11.2

2.13 การใช้ปุ๋ย จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้ปุ๋ยร้อยละ 79.8 ไม่ใช้ ร้อยละ 20.10 โดยใช้ปุ๋ยเคมี ร้อยละ 40.2 ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 30.0 ปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 18.8 ปุ๋ยอินทรีย์เคมี ร้อยละ 10.9

2.14 โรคที่พบในสวนยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่พบโรค ร้อยละ 87.9 พบ ร้อยละ 15.0 โดยโรคที่พบ คือ โรครากขาว ร้อยละ 50.0 โรคเปลือกแห้ง ร้อยละ 22.0 โรคเปลือกเน่า ร้อยละ 18.0 โรคเส้นดำ ร้อยละ 10.0

2.15 แมลงและสัตว์ที่เป็นศัตรูที่พบ จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่พบ ร้อยละ 84.9 พบ ร้อยละ 15.0 โดยพบปลวก ร้อยละ 76.0 เพลี้ยหอย ร้อยละ 24.0

ตารางที่ 4.4 สภาพการปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ

n=333

การผลิตยางของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
1. สภาพพื้นที่ของสวนยางพารา		
ที่ราบ	294	88.2
เชิงเขาลาดเทเล็กน้อย	30	9.0
บนภูเขา	9	2.7
2. สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนปลูกยางพารา		
เคยเป็นที่นา	67	20.1
เคยปลูกยางพารามาก่อน	266	79.8
3. ประเภทของสวน		
สวนยางพาราเชิงเดี่ยว	80	24.0
สวนยางพาราร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน	204	61.3
สวนยางพาราร่วมกับการปลูกพืชอื่น	49	14.7
4. แหล่งน้ำที่ใช้ในพื้นที่ปลูกยางพารา		
ลำธาร/คลองธรรมชาติ	144	43.1
คลองชลประทาน	50	15.0
สระ/บ่อน้ำ	113	33.9
บ่อน้ำตื้น (ลึกน้อยกว่า 20 เมตร)	140	42.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=333

การผลิตยางของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
5. ลักษณะของดินในพื้นที่ปลูกยางพารา		
ดินทราย	29	8.7
ดินร่วน	156	46.8
ดินร่วนปนทราย	95	28.5
ดินเหนียว	53	15.9
6. ลักษณะพันธุ์ยางที่มีอยู่ในสวนยางพารา		
RRIM 600	189	56.7
RRIT 251	110	30.0
PB 24	34	10.2
7. รูปแบบการปลูก		
ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุม	71	21.3
ใช้ยางตาเขียว	80	24.0
ใช้ยางชำถุง 1 นิ้ว	94	28.2
ใช้ยางชำถุง 2 นิ้วขึ้นไป	30	9.0
ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุมที่เตรียมไว้แล้วใช้พันธุ์ดี ตัด	58	17.4
8. รูปแบบการปลูก		
3 x 7 เมตร	171	51.3
3.5 x 7 เมตร	80	24.0
3 x 8 เมตร	65	19.5
4 x 6 เมตร	17	5.1
9. การเตรียมพื้นที่เพื่อปลูกยางพารา		
ตัดโค่น จำหน่ายไม้ และเผาเศษไม้	73	21.9
ตัดโค่น จำหน่ายไม้ แต่ไม่เผาเศษไม้	53	15.9
ตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือและ ไถพรวน	191	57.3
ตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือ แต่ไม่ไถ พรวน	16	4.8

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=333

การผลิตยางของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
10. การปลูกพืชคลุมดิน		
ไม่ปลูก	266	79.8
ปลูก	67	20.1
พืชตระกูลถั่ว	159	47.7
ซีรูลีเยม	147	52.2
11. การปลูกพืชแซม		
ไม่ปลูก	200	60.0
ปลูก	33	39.9
กล้วย	9	27.2
ข้าวโพด	5	15.1
มันเทศ	3	9.0
ผักเหลียง	2	6.0
ถั่วลิสง	4	12.1
มันขี้หนู	4	12.1
ผักสวนครัว	6	18.1
12. การกำจัดวัชพืช		
ไม่กำจัด	67	20.1
กำจัด	266	79.8
ใช้แรงงานคน	30	11.2
ใช้อุปกรณ์เครื่องทุ่นแรง	131	49.2
ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช	105	39.4
13. การใช้ปุ๋ย		
ไม่ใช้	67	20.1
ใช้	266	79.8
ปุ๋ยเคมี	107	40.2
ปุ๋ยอินทรีย์	50	18.8
ปุ๋ยอินทรีย์เคมี	29	10.9
ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์	80	30.0

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=333

สภาพการผลิตยางของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
14. โรคที่พบในสวนยางพารา		
ไม่พบ	283	84.9
พบ	50	15.0
โรคเปลือกเน่า	9	18.0
โรคเปลือกแห้ง	11	22.0
โรครากขาว	25	50.0
โรคเส้นดำ	5	10.0
15. แมลงและสัตว์ที่เป็นศัตรูที่พบ		
ไม่พบ	283	84.9
พบ	50	15.0
ปลวก	38	76.0
เพลี้ยหอย	12	24.0

ตอนที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ

การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 **สื่อบุคคล** จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.38) พิจารณาแต่ละประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร อาสาสมัครเกษตร/ประธานกลุ่ม กยท. และผู้นำท้องถิ่น โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34, 3.25, 2.73 และ 3.18 ตามลำดับ และอยู่ในระดับน้อย 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม กรมวิชาการเกษตร พ่อค้าคนกลาง และเจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยยาง/ตลาดกลางยางพารา โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33, 2.13 และ 2.09 ตามลำดับ

3.2 สื่อกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อกลุ่ม คือ สื่อจากการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) พิจารณาแต่ละประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การฝึกอบรม การสาธิต และการประชุมกลุ่ม โดยค่าเฉลี่ย 3.56, 3.48 และ 3.44

3.3 สื่อมวลชน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน คือ การจัดนิทรรศการ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.69) พิจารณาแต่ละประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพอยู่ในระดับมาก 7 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การจัดนิทรรศการ วารสาร/เอกสาร แนะนำ/แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ หนังสือ/คู่มือ การประกวดแข่งขัน และป้ายประชาสัมพันธ์ โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69, 3.66, 3.50, 3.42, 3.42 และ 3.41 และมีเพียงประเด็นเดียวที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ วิทยูกระจ่ายเสียง/วิทยุชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.35)

ตารางที่ 4.5 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ

n=333

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
1. สื่อบุคคล					
1.1 เจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย (กยท.)	195 (58.6)	72 (21.60)	66 (19.8)	3.38	ปานกลาง
1.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร	105 (31.5)	208 (62.50)	20 (6.0)	3.25	ปานกลาง
1.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม กรมวิชาการ เกษตร	4 (1.2)	103 (30.90)	226 (67.9)	2.33	น้อย
1.4 เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยยาง/ตลาด กลางยางพารา	8 (2.4)	16 (4.8)	309 (32.8)	2.09	น้อย
1.5 ผู้นำท้องถิ่น	65 (19.5)	265 (79.6)	9 (9.0)	3.18	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n=333

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
1.6 อาสาสมัครเกษตร/ประชาชน กลุ่ม กยท.	1 (.03)	242 (72.7)	90 (27.0)	2.73	ปานกลาง
1.7 พ่อค้าคนกลาง	0 (0.0)	46 (13.8)	287 (86.2)	2.13	น้อย
1.8 เพื่อนบ้าน	158 (47.4)	133 (39.9)	42 (12.6)	3.34	ปานกลาง
2. สื่อกลุ่ม					
2.1 การสาธิต	190 (57.1)	116 (34.8)	27 (8.1)	3.48	มาก
2.2 การประชุมกลุ่ม	192 (57.7)	96 (28.8)	45 (13.5)	3.44	มาก
2.3 การฝึกอบรม	216 (64.9)	90 (27.0)	27 (8.1)	3.56	มาก
2.4 การทัศนศึกษา	205 (61.6)	95 (28.5)	33 (9.9)	3.51	มาก
3. สื่อมวลชน					
3.1 หนังสือ / คู่มือ	181 (54.4)	139 (41.7)	13 (3.9)	3.50	มาก
3.2 วารสาร/เอกสารแนะนำ/ แผ่นพับ	237 (71.72)	80 (24.0)	16 (4.8)	3.66	มาก
3.3 หนังสือพิมพ์	182 (54.7)	136 (40.8)	15 (4.5)	3.50	มาก
3.4 การจัดนิทรรศการ	257 (77.2)	52 (15.6)	24 (7.2)	3.69	มาก
3.5 วิทยุกระจายเสียง/วิทยุชุมชน	131 (39.3)	188 (56.5)	14 (4.2)	3.35	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n=333

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร			ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย		
3.6 วิทยุโทรทัศน์	155 (46.5)	160 (48.0)	18 (5.4)	3.41	มาก
3.7 การประกวดแข่งขัน	158 (47.4)	160 (48.0)	15 (4.50)	3.42	มาก
3.8 ป้ายประชาสัมพันธ์	164 (49.2)	153 (45.9)	16 (4.80)	3.42	มาก

ตอนที่ 4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา

การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพาราในอำเภอ
กาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

4.1 ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยางพารา ควรจะเป็น ดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย
เกษตรกรปฏิบัติ ร้อยละ 100.0

4.2 สภาพพื้นที่ในการปลูกยางพารา ควรเป็นพื้นที่ราบ/ควนเขา

4.3 สภาพพื้นที่ ไม่ควรเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมขัง น้ำซับและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่นา
พื้นที่พรุ เป็นต้น

4.4 การเลือกพันธุ์ยางพารา ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ปริมาณผลผลิตความต้านทานต่อโรค/
ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่

4.5 สวนยางที่เริ่มเปิดกรีด ควรมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง
150 ซม. จากพื้นดิน

4.6 อายุยางพาราที่เริ่มเปิดกรีด ยางพาราที่มีอายุเปิดกรีดไม่ควรน้อยกว่า 3 ปี โดย
เลือกใช้ระบบกรีดที่มีจำนวนวันกรีดมาก

4.7 ระบบกรีดยาง จำนวนวันกรีดมากขึ้นทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ระยะเวลาหน้ากรีด
ลดลงเปลือกใหม่งอกบาง และเกิดโรคได้ง่าย

4.8 การกรีดยาง ควรกรีดยางทุกวันหรือกรีดยัดติดต่อกันหลายวันทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นและระยะเวลาหน้ากรีดยเพิ่มขึ้น

4.9 การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ไม่ควรใช้สารเคมีเร่งมากเกินเพราะจะทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง เกษตรกรปฏิบัติ

4.10 การตลาดน้ำยางสด ควรเป็นระบบตลาดยางท้องถิ่นเพราะจะทำให้ใกล้แหล่งตลาดประหยัดต้นทุนการขนส่ง

4.11 การตลาดยางก้อนถ้วย ควรเป็นระบบตลาดยางท้องถิ่น เพราะจะทำให้ประหยัดต้นทุนการขนส่ง

4.12 การตลาดยางแผ่นดิบ ควรใช้ระบบตลาดกลางยางพารา เพราะเกษตรกรจะได้รับความเป็นธรรมด้านราคา

ตารางที่ 4.6 การปฏิบัติเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและการตลาดยางพารา

N=333

ประเด็นการปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
1. ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยาง ได้แก่ ดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย	333 (100.0)	0
2. สภาพพื้นที่ในการปลูกยางเป็นพื้นที่ราบ/ควนเขา	333 (100.0)	0
3. สภาพพื้นที่น้ำท่วมขัง น้ำซับและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่นา พื้นที่พรุ เป็นต้น	333 (100.0)	0
4. การเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ปริมาณผลผลิตความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่	333 (100.0)	0
5. สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดยามีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน	333 (100.0)	0
6. ยางที่มีอายุเปิดกรีดยาน้อยกว่า 3 ปี โดยเลือกใช้ระบบกรีดยที่มีจำนวนวันกรีดยมาก	329 (98.8)	4 (1.2)
7. ระบบกรีดยางที่มีจำนวนวันกรีดยมากขึ้นทำให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ระยะเวลาหน้ากรีดยลดลงเปลือกใหม่งอกบาง และเกิดโรคได้ง่าย	327 (98.2)	6 (1.8)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

N=333

ประเด็นการปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
8. การกรีดยางทุกวันหรือกรีดยางติดต่อกันหลายวันทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นและระยะเวลาหน้ากรีดยางเพิ่มขึ้น	284 (85.3)	49 (14.7)
9. การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง	294 (88.30)	39 (11.7)
10. การตลาดน้ำยางสด เป็นระบบตลาดยางท้องถิ่น	333 (100.0)	0
11. การตลาดยางก้อนถ้วยเป็นระบบตลาดยางท้องถิ่น	333 (100.0)	0
12. การตลาดยางแผ่นดิบ ใช้ระบบตลาดกลางยางพารา	333 (100.0)	0

ข้อเสนอแนะสำหรับการปลูกยางพารานั้น เกษตรกรจะต้องตระหนักและจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการปลูกยางพาราที่มีคุณภาพ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่การปฏิบัติจะต้องอิงอาศัยหลักวิชาการ เช่น หลักการปลูกยางของกรมวิชาการเกษตรและการยางแห่งประเทศไทย จะต้องนำหลักวิชามาปฏิบัติและปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่และหาจุดที่จะทำให้การผลิตยางพาราเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ประหยัดต้นทุนที่ไม่จำเป็น และให้ได้รับผลผลิตที่มีคุณภาพ

ตอนที่ 5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางพาราคุณภาพ

ปัญหาของเกษตรกรในการผลิตยางพาราคุณภาพ และระดับความต้องการของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ระดับของปัญหาการผลิตยางพาราคุณภาพ

5.1.1 การเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมหลุมปลูกอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.85)

พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการเตรียมพื้นที่ปลูกอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การวางแผนปลูก การคัดเลือกพื้นที่ และระยะปลูก (ค่าเฉลี่ย 4.76, 4.69 และ 4.35)

5.1.2 การปลูกยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการปลูก /วิธีการปลูก อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.66) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการปลูกและวิธีการปลูกอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การปลูกพืชร่วมยาง การปลูกพืชแซมยาง และการคัดเลือกพันธุ์ยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.66, 4.64 และ 4.26)

5.1.3 การบำรุงรักษาสวนยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยในสวนยาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการบำรุงรักษา อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การปลูกพืชคลุมดิน วิธีการใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช และการตัดแต่งกิ่ง (ค่าเฉลี่ย 4.54, 4.42, 4.33 และ 4.29)

5.1.4 โรคและศัตรูของยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันกำจัด อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ประสบปัญหาในเรื่องของการหาสาเหตุการเกิดโรค (ค่าเฉลี่ย 4.19)

5.1.5 การปฏิบัติระยะต้นยางพาราให้ผลผลิต ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการกรีดยาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.84) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ระบบการกรีด และการเปิดกรีด (ค่าเฉลี่ย 4.17, 4.01)

5.1.6 การแปรรูปผลผลิตยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนถ้วย อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการแปรรูปผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การเก็บรวบรวมน้ำยางสด และการผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี (ค่าเฉลี่ย 4.54, 4.48)

5.1.7 การจำหน่ายและตลาดยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการหาค่าน้ำหนักยางแห้ง (DRC) อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.51) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการบำรุงรักษา อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ มาตรฐานยางแผ่นดิบ จุติรับซื้อน้ำยางสด ตลาด

ยางพารา การรวมกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ และข้อมูลข่าวสารทางการตลาดยางพารา (ค่าเฉลี่ย 4.47, 4.45, 4.39, 4.30 และ 4.26)

5.1.8 การลดต้นทุนการผลิตยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาการลดต้นทุนการผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด 9 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน การเปลี่ยนแปลงระบบและวิธีการผลิต การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง การเปลี่ยนแปลงแนวคิด และพฤติกรรม การปรับปรุงดิน การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การทำบัญชีฟาร์ม และการจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย 4.44, 4.37, 4.34, 4.31, 4.30, 4.27, 4.18, 4.09 และ 4.02)

5.2 ความต้องการของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

5.2.1 การเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมหลุมปลูกอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.46) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการเตรียมพื้นที่ปลูกอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ระบายปลูก การวางแนวปลูก และการคัดเลือกพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 4.44, 4.43 และ 4.36)

5.2.2 การปลูกยางพารา ภาพรวมเกษตรกรอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกพันธุ์ยางพารา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.23) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการปลูกและวิธีการปลูกอยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การปลูกพืชร่วมยาง การปลูก/วิธีการปลูก และการปลูกพืชแซมยาง (ค่าเฉลี่ย 4.19, 4.17 และ 4.14)

5.2.3 การบำรุงรักษา ภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยในสวนยาง อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.36) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการบำรุงรักษา อยู่ในระดับมาก 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การตัดแต่งกิ่ง การปลูกพืชคลุมดิน การกำจัดวัชพืช และการใช้ปุ๋ยในสวนยาง (ค่าเฉลี่ย 4.20, 4.13, 4.10 และ 4.09)

5.2.4 โรคและศัตรูของยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันกำจัด อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ประสบปัญหาในเรื่องของการป้องกันกำจัด (ค่าเฉลี่ย 4.05)

5.2.5 การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต ภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับระบบกริดยาง อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.17) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต อยู่ในระดับมาก 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การเปิดกริด และการกริดยาง (ค่าเฉลี่ย 4.12, 4.03)

5.2.6 การแปรรูปผลผลิต ภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการผลิตยางแผ่นดิบ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.43) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการแปรรูปผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น และมาก 1 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การผลิตยางก้อนถ้วย และการเก็บรวบรวมน้ำยางสด (ค่าเฉลี่ย 4.41, 4.48)¹⁷

5.2.7 การจำหน่ายและตลาดยางพารา ในภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับจุดรับซื้อน้ำยางสด อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.37) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการบำรุงรักษา อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น และมาก 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ มาตรฐานยางแผ่นดิบ ข้อมูลข่าวสารทางการตลาดยางพารา การหาค่าน้ำหนักยางแห้ง (DRC) ตลาดยางพารา และการรวมกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.32, 4.30, 4.29, 4.13 และ 3.87)

5.2.8 การลดต้นทุนการผลิต ภาพรวมเกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและพฤติกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า เกษตรกรประสบปัญหาการลดต้นทุนการผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) การเปลี่ยนแปลงระบบและวิธีการผลิต 2) การปรับปรุงดิน 3) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 4) การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง และมาก 5 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ การจัดการก่อนและหลังเก็บเกี่ยว การทำบัญชีฟาร์ม การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง (ค่าเฉลี่ย 4.17, 4.14, 4.11, 4.10 และ 3.99)

ตารางที่ 4.7 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

N=333

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
								การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1. การเตรียมพื้นที่ปลูก														
1.1 การคัดเลือกพื้นที่	233 (70.0)	99 (29.7)	0	1 (0.3)	0	4.69	มากที่สุด	173 (52.0)	109 (32.7)	50 (15.0)	1 (0.3)	0	4.36	มากที่สุด
1.2 การวางแผนปลูก	258 (77.5)	74 (22.2)	0	0	1 (0.3)	4.76	มากที่สุด	175 (52.6)	129 (38.7)	29 (8.7)	0	0	4.43	มากที่สุด
1.3 ระยะเวลาปลูก	120 (36.0)	212 (63.7)	1 0.3	0	0	4.35	มากที่สุด	181 (54.4)	121 (36.3)	30 (9.0)	1 (0.3)	0	4.44	มากที่สุด
1.4 การเตรียมหลุมปลูก	286 (85.9)	47 (14.1)	0	0	0	4.85	มากที่สุด	182 (54.7)	125 (37.5)	24 (7.2)	2 (0.6)	0	4.46	มากที่สุด
2. การปลูก														
2.1 การคัดเลือกพันธุ์ยางพารา	89 (26.7)	244 (73.3)	0	0	0	4.26	มากที่สุด	124 (37.2)	164 (49.2)	43 (12.9)	2 (0.6)	0	4.23	มากที่สุด
2.2 การปลูก / วิธีการปลูก	220 (66.1)	113 (33.9)	0	0	0	4.66	มากที่สุด	115 (34.5)	163 (48.9)	53 (15.9)	2 (0.6)	0	4.17	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N=333

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
								การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
2.3 การปลูกพืชแซมยาง	120 (36.0)	120 (36.0)	0	0	0	4.36	มากที่สุด	105 (31.5)	174 (52.3)	51 (15.3)	3 (0.9)	0	4.14	มาก
2.4 การปลูกพืชร่วมยาง	216 (64.9)	117 (35.1)	0	0	0	4.64	มากที่สุด	119 (35.7)	165 (49.5)	43 (12.9)	6 (1.8)	0	4.19	มาก
3. การบำรุงรักษา			0	0	0									
3.1 การใช้ปุ๋ยในสวนยาง	185 (55.6)	148 (44.4)	0	0	0	4.55	มากที่สุด	110 (33.0)	147 (44.1)	75 (22.5)	1 (0.3)	0	4.09	มาก
3.2 วิธีการใส่ปุ๋ย	142 (42.6)	191 (57.4)	0	0	0	4.42	มากที่สุด	156 (46.8)	144 (43.2)	31 (9.3)	2 (0.6)	0	4.36	มากที่สุด
3.3 การตัดแต่งกิ่ง	98 (29.4)	235 (70.6)	0	0	0	4.29	มากที่สุด	113 (33.9)	176 (52.9)	44 (13.2)	0	0	4.20	มาก
3.4 การกำจัดวัชพืช	111 (33.3)	222 (66.7)	0	0	0	4.33	มากที่สุด	91 (27.3)	189 (56.8)	50 (15.0)	3 (0.9)	0	4.10	มาก
3.5 การปลูกพืชคลุมดิน	183 (55.0)	150 (45.0)	0	0	0	4.54	มากที่สุด	100 (30.0)	180 (54.1)	50 (15.0)	3 (0.9)	0	4.13	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N=333

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
								การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
4. โรคและศัตรูยางพารา														
4.1 การหาสาเหตุการเกิดโรค	68 (20.4)	261 (78.4)	4 (1.2)	0	0	4.19	มาก	110 (33.0)	173 (52.0)	46 (13.8)	4 (1.2)		4.16	มาก
4.2 การป้องกันกำจัด	180 (54.1)	144 (43.2)	9 (2.7)	0	0	4.51	มากที่สุด	103 (30.9)	144 (43.2)	86 (25.8)	0	0	4.05	มาก
5. การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต														
5.1 การเปิดกรีด	6 (1.8)	325 (97.6)	2 (0.6)	0	0	4.01	มาก	105 (31.5)	164 (49.2)	64 (19.2)	0	0	4.12	มาก
5.2 การกรีดยาง	283 (85.0)	47 (14.1)	3 (0.9)	0	0	4.84	มากที่สุด	108 (32.4)	129 (38.7)	94 (28.2)	2 (0.6)	0	4.03	มาก
5.3 ระบบกรีด	114 (34.2)	163 (48.9)	56 (16.8)	0	0	4.17	มาก	117 (35.1)	160 (48.0)	52 (15.6)	4 (1.2)	0	4.17	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N=333

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
								การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
6. การแปรรูปผลผลิต														
6.1 การเก็บรวบรวมน้ำยางสด	201	113	19	0	0	4.54	มาก	124	142	67	0	0	4.17	มาก
	(60.4)	(33.9)	(5.7)				ที่สุด	(37.20)	(42.6)	(20.1)				
6.2 การผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี	180	135	18	0	0	4.48	มาก	179	125	26	1	2	4.43	มาก
	(54.1)	(40.5)	(5.4)				ที่สุด	(53.8)	(37.5)	(7.8)	(0.3)	(0.6)		ที่สุด
6.3 การผลิตยางก้อนถ้วย	216	98	19	0	0	4.59	มาก	179	113	40	1	0	4.41	มาก
	(64.9)	(29.4)	(5.7)				ที่สุด	(53.8)	(33.9)	(12.0)	(0.3)			ที่สุด
7. การจำหน่ายและตลาดยางพารา														
7.1 จุดรับซื้อน้ำยางสด	168	148	17	0	0	4.45	มาก	166	129	35	3	0	4.37	มาก
	(50.5)	(44.4)	(5.1)				ที่สุด	(49.8)	(38.7)	(10.5)	(0.9)			ที่สุด
7.2 การหาค่าน้ำหนักยางแห้ง (DRC)	194	118	21	0	0	4.51	มาก	151	132	47	3	0	4.29	มาก
	(58.3)	(35.4)	(6.3)				ที่สุด	(45.3)	(39.6)	(14.1)	(0.9)			ที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N=333

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
								การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
7.3 มาตรฐานยางแผ่นดิบ	180 (54.1)	131 (39.3)	21 (6.3)	1 (0.3)	0	4.47	มากที่สุด	164 (49.2)	117 (35.1)	47 (14.1)	5 (1.5)	0	4.32	มากที่สุด
7.4 ตลาดยางพารา	163 (48.9)	138 (41.4)	31 (9.3)	1 (0.3)	0	4.39	มากที่สุด	108 (32.4)	167 (50.2)	54 (16.2)	4 (1.2)	0	4.13	มาก
7.5 การรวมกลุ่มเกษตรกร/ สหกรณ์	147 (44.1)	142 (42.6)	42 (12.6)	2 (0.6)	0	4.30	มากที่สุด	76 (22.8)	164 (49.2)	75 (22.5)	12 (3.6)	0	3.87	มาก
7.6 ข้อมูลข่าวสารทางการตลาด ยางพารา	130 (39.0)	164 (49.2)	35 (10.5)	4 (1.2)	0	4.26	มากที่สุด	153 (45.9)	129 (38.7)	50 (1.5)	1 (0.3)	0	4.30	มากที่สุด
8. การลดต้นทุนการผลิต														
8.1 การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและ พฤติกรรม	139 (41.7)	163 (48.9)	27 (8.1)	4 (1.2)	0	4.31	มากที่สุด	154 (46.2)	136 (40.8)	40 (12.0)	3 (0.9)	0	4.32	มากที่สุด
8.2 การเปลี่ยนแปลงระบบและ วิธีการผลิต	154 (46.2)	149 (44.7)	30 (9.0)	0	0	4.37	มากที่สุด	154 (46.2)	131 (39.3)	47 (14.1)	1 (0.3)	0	4.31	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

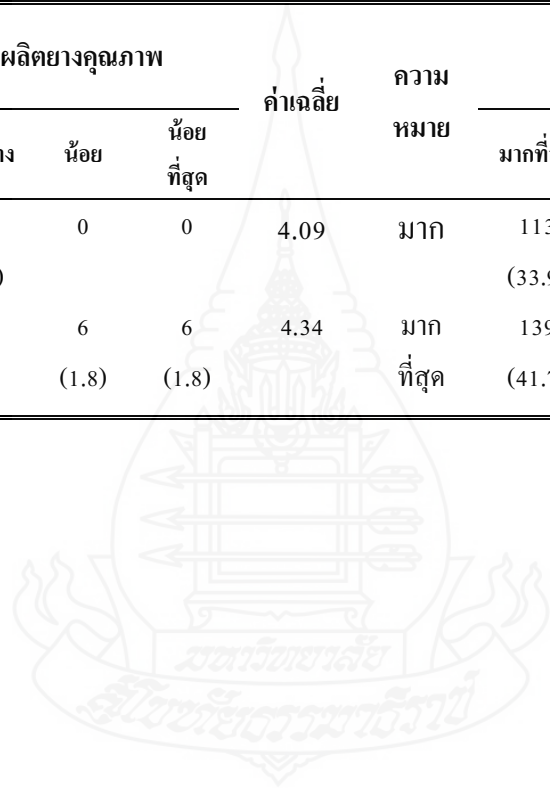
N=333

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
								การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
8.3 การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	191 (57.4)	125 (37.5)	17 (5.1)	0	0	4.52	มากที่สุด	152 (45.6)	133 (39.9)	44 (13.2)	4 (1.2)	0	4.30	มากที่สุด
8.4 การปรับปรุงดิน	129 (38.7)	179 (53.8)	24 (7.2)	1 (0.3)	0	4.30	มากที่สุด	156 (46.8)	129 (38.7)	44 (13.2)	4 (1.2)	0	4.31	มากที่สุด
8.5 การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง	132 (39.6)	162 (48.6)	36 (10.8)	3 (0.9)	0	4.27	มากที่สุด	96 (28.8)	160 (48.0)	63 (18.9)	8 (2.4)	6 (1.8)	3.99	มาก
8.6 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง	98 (29.4)	200 (60.1)	32 (9.6)	3 (0.9)	0	4.18	มากที่สุด	119 (35.7)	134 (40.2)	78 (23.4)	2 (0.6)	0	4.11	มาก
8.7 การบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน	179 (53.8)	126 (37.8)	26 (7.8)	2 (0.6)	0	4.44	มากที่สุด	105 (31.5)	161 (48.3)	64 (19.2)	3 (0.9)	0	4.10	มาก
8.8 การจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว	102 (30.6)	154 (46.2)	67 (20.1)	4 (1.2)	6 (1.8)	4.02	มากที่สุด	122 (36.6)	153 (45.9)	53 (15.9)	5 (1.5)	0	4.17	มาก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N=333

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	ระดับความต้องการ					ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
								การส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
8.9 การทำบัญชีฟาร์ม	94 (28.2)	176 (52.9)	63 (18.9)	0	0	4.09	มาก	113 (33.9)	160 (48.0)	56 (16.8)	4 (1.2)	0	4.14	มาก
8.10 การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง	173 (52.0)	120 (36.0)	28 (8.4)	6 (1.8)	6 (1.8)	4.34	มากที่สุด	139 (41.7)	151 (45.3)	42 (12.6)	1 (0.3)		4.28	มากที่สุด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การผลิตยางคุณภาพของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นสำคัญ โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร
- 1.1.2 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตยางของเกษตรกร
- 1.1.3 เพื่อศึกษาการได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ
- 1.1.4 เพื่อศึกษาการปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา
- 1.1.5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราที่ได้รับการส่งเสริมปลูกแทนในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 1,985 ราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ 333 ราย โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 เป็นการศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่าง

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ตอนที่ 2 สถานภาพการณ์ของการปลูกยางพารา ตอนที่ 3 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ ตอนที่ 4 การปฏิบัติ

ของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา และตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้าร่วมโครงการจัดการสวนยางพาราอย่างยั่งยืน

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจ เกษตรกรเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.0 อายุอยู่ในช่วง 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 33.0 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 40.5 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 70.0 เป็นอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ร้อยละ 37.0 คณะกรรมการหมู่บ้าน ร้อยละ 30.0 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 25.0 ประธานกลุ่ม/สหกรณ์ ร้อยละ 8.0 การเป็นสมาชิกกลุ่ม ไม่เป็น ร้อยละ 60.0 เป็นกลุ่มลูกค้า ชกส. ร้อยละ 57.3 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 20.1 สหกรณ์กองทุนสวนยาง ร้อยละ 12.7 ประสบการณ์การทำสวนยางพารา มีประสบการณ์ 15-20 ปี ร้อยละ 48.0 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คนขึ้นไป ร้อยละ 58.2 มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-5 คน ร้อยละ 93.6 มีแรงงาน ร้อยละ 85.5 มีแรงงาน 1 คน ร้อยละ 71.1 มีพื้นที่ถือครอง 11-15 ไร่ ร้อยละ 78.9 มีพื้นที่ปลูกยางพารา 11-15 ไร่ ร้อยละ 76.8 มีเอกสารสิทธิ์ถือครอง ร้อยละ 99.1 มีที่ดิน 3-4 แปลง ร้อยละ 85.2 มีภาระหนี้สินครัวเรือน ร้อยละ 95.5 รายได้ทั้งหมดจากภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา มีดังนี้ คือ 300,001-400,000 บาท ร้อยละ 61.80 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 26.7 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 7.5 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 3.9 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรอบปีที่ผ่านมา คือ 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 63.3 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 21.0 300,001-400,000 บาท ร้อยละ 11.7 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 3.9 รายจ่ายค่าแรงงานและค่าปัจจัยการผลิตยางพาราทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 96.1 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 3.9

การผลิตน้ำยางสดร้อยละ 75.9 ยางก้อนถ้วยร้อยละ 21.00 ยางแผ่นดิบร้อยละ 3.0 การใช้ระยะเวลาทำงานน้อยลงร้อยละ 84.3 ความสามารถใช้เวลาว่างประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 8.7 ขั้นตอนผลิตง่าย ร้อยละ 4.2 ภาวะขาดแคลนแรงงาน ร้อยละ 2.7 การจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ 73.8 สหกรณ์กองทุนสวนยาง ร้อยละ 20.4 การจัดตั้งกลุ่มรวบรวมผลผลิตในชุมชน ร้อยละ 20.4 การขอรับการสนับสนุนการปลูกแทนจากการยางแห่งประเทศไทย ไม่ขอทุน ร้อยละ 60.0 ขอทุน ร้อยละ 40.0 มีการรับรู้ข่าวสาร และความรู้จากญาติ/เพื่อนบ้าน ร้อยละ 40.8 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม/เจ้าหน้าที่ กยท. ร้อยละ 28.8 อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 23.7 วิทยุ ร้อยละ 6.9

1.3.2 สภาพการผลิตยางพาราของเกษตรกร

- 1) สภาพพื้นที่ของสวนยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ร้อยละ 88.2 พื้นที่เชิงเขาลาดเทเล็กน้อย ร้อยละ 9.0 มีสภาพพื้นที่บนภูเขา ร้อยละ 2.7
- 2) สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เคยปลูกยางพารามาก่อน ร้อยละ 79.8 เคยเป็นพืชน้ำ ร้อยละ 20.1
- 3) ประเภทของสวน จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นสวนยางพาราร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน ร้อยละ 21.2 สวนพาราเชิงเดี่ยว ร้อยละ 24. สวนยางพาราร่วมกับการปลูกอื่น ร้อยละ 14.7
- 4) แหล่งน้ำที่ใช้พื้นที่ปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ลำธาร/คลองธรรมชาติ ร้อยละ 43.1 บ่อบาดาลน้ำตื้น (ลึกน้อยกว่า 20 เมตร) ร้อยละ 42.0 สระน้ำ/บ่อน้ำ ร้อยละ 33.9 คลองชลประทาน ร้อยละ 15.0
- 5) ลักษณะของดินในพื้นที่ปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีลักษณะของดินเป็นดินร่วน ร้อยละ 46.8 ดินร่วนปนทราย ร้อยละ 28.5 ดินเหนียว ร้อยละ 15.9 ดินทราย ร้อยละ 8.7
- 6) ลักษณะพันธุ์ยางที่มีอยู่ในสวนยาง จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้พันธุ์ยาง RRIM 600 ร้อยละ 56.7 พันธุ์ยาง RRIT 251 ร้อยละ 30.0 พันธุ์ยาง PB 24 ร้อยละ 10.21
- 7) รูปแบบการปลูก จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้ยางชำถุง 1 ฉัตร ร้อยละ 28.2 ใช้ยางตาเขียว ร้อยละ 24.0 ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุม ร้อยละ 21.3 ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุมที่เตรียมไว้แล้วใช้พันธุ์ตัดตา ร้อยละ 17.4 ใช้ยางชำถุง 2 ฉัตรขึ้นไป ร้อยละ 9.0
- 8) รูปแบบการปลูก จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้รูปแบบการปลูก 3 x 7 เมตร ร้อยละ 51.3 3.5 x 7 เมตร ร้อยละ 24.0 3 x 8 เมตร ร้อยละ 19.5 4 x 6 เมตร ร้อยละ 5.12
- 9) การเตรียมพื้นที่เพื่อปลูกยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการเตรียมพื้นที่โดยการตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือและไถพรวน ร้อยละ 57.3 ตัดโค่น จำหน่ายไม้ และเผาเศษไม้ ร้อยละ 21.9 ตัดโค่น จำหน่ายไม้ แต่ไม่เผาเศษไม้ ร้อยละ 15.9 ตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือ แต่ไม่ไถพรวน ร้อยละ 4.8

10) การปลูกพืชคลุมดิน จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ปลูกพืชคลุมดิน ร้อยละ 79.8 ปลูก ร้อยละ 20.1 โดยปลูกพืชคลุมดินแบบพืชตระกูลถั่ว ร้อยละ 47.7 ซีรูลีเยม ร้อยละ 52.2

11) การปลูกพืชแซม จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ปลูกพืชแซม ร้อยละ 60.0 ปลูก ร้อยละ 39.9 โดยปลูกกล้วย ร้อยละ 27.2 ข้าวโพด ร้อยละ 15.1 ถั่วลิสงและมันจี่หนุ ร้อยละ 14.1 มันเทศ ร้อยละ 9.0 ผักเหลียง ร้อยละ 6.0

12) การกำจัดวัชพืช จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีการกำจัด ร้อยละ 79.8 ไม่กำจัด ร้อยละ 20.1 โดยมีการใช้อุปกรณ์เครื่องทุ่นแรง ร้อยละ 49.2 ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ร้อยละ 29.4 ใช้แรงงานคน ร้อยละ 11.2

13) การใช้ปุ๋ย จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ใช้ปุ๋ย ร้อยละ 79.8 ไม่ใช้ ร้อยละ 20.10 โดยใช้ปุ๋ยเคมี ร้อยละ 40.2 ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 30.0 ปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 18.8 ปุ๋ยอินทรีย์เคมี ร้อยละ 10.9

14) โรคที่พบในสวนยางพารา จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่พบ ร้อยละ 87.9 พบ ร้อยละ 15.0 โดยโรคที่พบ คือ โรครากขาว ร้อยละ 50.0 โรคเปลือกแห้ง ร้อยละ 22.0 โรคเปลือกเน่า ร้อยละ 18.0 โรคเส้นดำ ร้อยละ 10.0

15) แมลงและสัตว์ที่เป็นศัตรูที่พบ จากการวิเคราะห์พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่พบ ร้อยละ 84.9 พบ ร้อยละ 15.0 โดยพบปลวก ร้อยละ 76.0 เพลี้ยหอย ร้อยละ 24.0

1.3.3 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ

1) สื่อบุคคล เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับจากเพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร อาสาสมัครเกษตร/ประธานกลุ่มกยท. ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริม กรมวิชาการเกษตร พ่อค้าคนกลาง เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยยาง/ตลาดกลางยางพารา

2) สื่อกลุ่ม เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อการฝึกอบรม การสาธิต และการประชุมกลุ่ม

3) สื่อมวลชน เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนการจัดนิทรรศการ วารสาร/เอกสารแนะนำ/แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ การประกวดแข่งขัน และป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุกระจายเสียง/วิทยุชุมชน

1.3.4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา

ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยาง ได้แก่ ดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย เกษตรปฏิบัติ ร้อยละ 100.0

สภาพพื้นที่ในการปลูกยางเป็นพื้นที่ราบ/ควนเขา เกษตรปฏิบัติ ร้อยละ 100.0 สภาพพื้นที่น้ำท่วมขัง น้ำซับและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่นา พื้นที่พรุ เป็นต้น เกษตรปฏิบัติ ร้อยละ 100.0 การเลือกพันธุ์ ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ปริมาณผลผลิตความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่ เกษตรปฏิบัติ ร้อยละ 100.0 สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับ ความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน เกษตรกร ปฏิบัติร้อยละ 100.0 ยางที่มีอายุเปิดกรีดน้อยกว่า 3 ปี โดย เลือกใช้ระบบกรีดที่มีจำนวนวันกรีดมาก เกษตรกรปฏิบัติ ร้อยละ 98.8 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 1.2 ระบบ กรีดยางที่มีจำนวนวันกรีดมากขึ้นทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ระยะเวลาหน้ากรีดลดลงเปลือกใหม่งอกบาง และเกิดโรคได้ง่าย เกษตรปฏิบัติร้อยละ 98.2 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 1.8 การกรีดยางทุกวันหรือกรีด ติดต่อกันหลายวันทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นและระยะเวลาหน้ากรีดเพิ่มขึ้น เกษตรกรปฏิบัติ ร้อย ละ 85.3 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 14.7 การใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง เกษตรปฏิบัติ ร้อยละ 88.3 ไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 11.7 การตลาดน้ำยางสด เป็นระบบตลาดยางท้องถิ่น เกษตรกร ปฏิบัติร้อยละ 100.0 การตลาดยางก้อนถ้วยเป็นระบบตลาดยางท้องถิ่น เกษตรกร ปฏิบัติร้อยละ 100.0 การตลาดยางแผ่นดิบ ใช้ระบบตลาดกลางยางพารา เกษตรกร ปฏิบัติร้อยละ 100.0

1.3.5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

1) ปัญหาของเกษตรกรในการผลิตยางคุณภาพ

- (1) การเตรียมพื้นที่ปลูก เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์- ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมหลุมปลูก การวางแผนปลูก การคัดเลือกพื้นที่ ระยะปลูก
- (2) การปลูก เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบ ปัญหาเกี่ยวกับการปลูก /วิธีการปลูก การปลูกพืชร่วมยาง การปลูกพืชแซมยาง การคัดเลือกพันธุ์ ยางพารา
- (3) การบำรุงรักษา เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยในสวนยาง การปลูกพืชคลุมดิน วิธีการใส่ปุ๋ย การจำกัดวัชพืช การตัดแต่งกิ่ง
- (4) โรคและศัตรูยางพารา เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์- ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันกำจัด การหาสาเหตุการเกิดโรค
- (5) การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการกรีดยาง การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต ระบบ การกรีด การเปิดกรีด
- (6) การแปรรูปผลผลิต เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการผลิตยางก้อนถ้วย การเก็บรวบรวมน้ำยางสด การผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี

(7) การจำหน่ายและตลาดยางพารา เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการหาค่าน้ำหนักยางแห้ง (DRC) 1) มาตรฐานยางแผ่นดิบ จุดรับชื่อน้ำยางสด (ตลาดยางพารา) การรวมกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ ข้อมูลข่าวสารทางการตลาดยางพารา

(8) การลดต้นทุนการผลิต เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การลดต้นทุนการผลิต การบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน 2) การเปลี่ยนแปลงระบบและวิธีการผลิต การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและพฤติกรรม การปรับปรุงดินการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง 8) การทำบัญชีฟาร์ม การจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

2) ความต้องการของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

(1) การเตรียมพื้นที่ปลูก เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมหลุมปลูก ระยะปลูก การวางแผนปลูก การคัดเลือกพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 4.44, 4.43 และ 4.36)

(2) การปลูก เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกพันธุ์ยางพารา การปลูกและวิธีการปลูก การปลูกพืชร่วมยาง การปลูก/วิธีการปลูก การปลูกพืชแซมยาง

(3) การบำรุงรักษา เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยในสวนยาง การบำรุงรักษา การตัดแต่งกิ่ง การปลูกพืชคลุมดิน การกำจัดวัชพืช การใช้ปุ๋ยในสวนยาง

(4) โรคและศัตรูยางพารา เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันกำจัด การป้องกันกำจัด

(5) การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับระบบกรีดยาง การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต การเปิดกรีดยาง การกรีดยาง

(6) การแปรรูปผลผลิต เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการผลิตยางแผ่นดิบ การแปรรูปผลผลิต การผลิตยางก้อนถ้วย การเก็บรวบรวมน้ำยางสด

(7) การจำหน่ายและตลาดยางพารา เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับจุดรับชื่อน้ำยางสด การบำรุงรักษา มาตรฐานยางแผ่นดิบ ข้อมูล

ข่าวสารทางการตลาดยางพารา การหาค่าน้ำหนักยางแห้ง (DRC) ตลาดยางพารา การรวมกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์

(8) การลดต้นทุนการผลิต เกษตรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดและพฤติกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเปลี่ยนแปลงระบบและวิธีการผลิต การปรับปรุงดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง การจัดการก่อนและหลังเก็บเกี่ยว การทำบัญชีฟาร์ม การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่เป็นหรือมีตำแหน่งทางสังคม อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานกลุ่ม/สหกรณ์ เป็นกลุ่มลูกค้า ธกส. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สหกรณ์กองทุนสวนยาง มีประสบการณ์ 15-20 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คนขึ้นไป มีจำนวนแรงงานในครัวเรือน 3-5 คน มีพื้นที่ถือครอง 11-15 ไร่ มีพื้นที่ปลูกยางพารา 11-15 ไร่ มีเอกสารสิทธิ์ถือครอง 3-4 แปลง มีภาระหนี้สินครัวเรือน มีรายได้ทั้งหมดจากภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา 300,001-400,000 บาท รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรอบปีที่ผ่านมา คือ 100,001-200,000 บาท รายจ่ายค่าแรงงานและค่าปัจจัยการผลิตยางพาราทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา 100,001-200,000 บาท มีการผลิตน้ำยางสด ใช้เวลาว่างประกอบอาชีพเสริม จำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง การจัดตั้งกลุ่มรวบรวมผลผลิตในชุมชน ร้อยละ 20.4 การขอรับการสนับสนุนการปลูกแทนจากการยางแห่งประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภรทิพย์ นิลารักษ์ (2557) การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรชาวสวนยางในเขตพื้นที่จังหวัดตราด ที่มีเพศต่างกันมีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน เกษตรกรชาวสวนยางในเขตพื้นที่จังหวัดตราดที่มีอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกษตรกรชาวสวนยางในเขตพื้นที่จังหวัดตราดที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน เกษตรกรชาวสวนยางในเขตพื้นที่จังหวัดตราดที่มีรายได้ต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน

2.2 สภาพการผลิตยางพาราคุณภาพ

สภาพพื้นที่ของสวนยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนปลูกยางพารา ร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน ใช้ถั่วขาว/คลองธรรมชาติ ดินเป็นดินร่วน ส่วนใหญ่ ใช้พันธุ์ยาง RRIM 600 พันธุ์ยาง RRIT 251 พันธุ์ยาง PBM 24 ใช้ยางชำถุง 1 นิ้ว ใช้ยางตาเขียว ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุม ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุมที่เตรียมไว้แล้ว ใช้พันธุ์ดี ดิดดา ใช้ยางชำถุง 2 นิ้วขึ้นไป รูปแบบการปลูก 3 x 7 เมตร 3.5 x 7 เมตร 3 x 8 เมตร 4 x 6 เมตร มีการเตรียมพื้นที่โดยการตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือและไถพรวน ตัดโค่น จำหน่ายไม้ และเผาเศษไม้ ตัดโค่น จำหน่ายไม้ แต่ไม่เผาเศษไม้ ตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือ แต่ไม่ไถพรวน การปลูกพืชคลุมดินปลูกพืชแซม ปลูกกล้วย ข้าวโพด ถั่วลิสงและมันขี้หนู มันเทศ ผักเหลียง กำจัดวัชพืช โดยการใช้อุปกรณ์เครื่องทุ่นแรง ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช ใช้แรงงานคน ใช้ปุ๋ยปุ๋ยเคมี ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์เคมี โดยโรคที่พบ คือ โรครากขาว โรคเปลือกแห้ง โรคเปลือกเน่า โรคเส้นดำ แมลงและสัตว์ที่เป็นศัตรูที่พบ คือ ปลวก เพลี้ยหอย สอดคล้องกับงานวิจัยของธำปณี ชูชีพ (2555) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนยางพาราของเกษตรกร ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนยางพารา จะมีในเรื่องของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมและปัจจัยด้านส่งเสริม/สื่อสารจึงเป็นปัจจัยที่เกษตรกรได้ให้ความสำคัญที่ใช้ในการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนยางพารา โดยจะให้ความสำคัญเป็นลำดับท้าย ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรไม่ได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องของปัจจัยด้านส่งเสริม/สื่อสารและปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะว่าเกษตรกรได้มุ่งเน้นไปในเรื่องของปัจจัยด้านกายภาพ และเรื่องของปัจจัยด้านชีวภาพ เนื่องจากมีผลต่อการเพิ่มผลผลิตของน้ำยาง ฉะนั้นจึงจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่ทำสวนยางพารามุ่งไปที่เรื่องของปัจจัยด้านกายภาพที่ทำให้เกิดผลตอบแทนเพิ่มขึ้นเพื่อทำให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น โดยได้ผลตอบแทนจากการลงทุนทำสวนยางพารา

2.3 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ

การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพ โดยสื่อบุคคล เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล คือ เจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย อยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับจาก เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร อาสาสมัครเกษตร/ประธานกลุ่ม กยท. ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมกรมวิชาการเกษตร พ่อค้าคนกลาง เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยยาง/ตลาดกลางยางพารา สื่อกลุ่ม เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจากสื่อการฝึกอบรม การสาธิตและการประชุมกลุ่มสื่อมวลชน เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับข่าวสารจาก

สื่อมวลชนการจัดนิทรรศการ วารสาร/เอกสารแนะนำ/แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ การประกวดแข่งขัน และป้ายประชาสัมพันธ์ วิทยุกระจายเสียง/วิทยุชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ

2.4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา

เกษตรกรได้มีการปฏิบัติโดยเลือกลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยาง ได้แก่ ดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย เป็นพื้นที่ราบ/ควนเขา เลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ปริมาณผลผลิต ความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่ สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน ยางที่มีอายุเปิดกรีดน้อยกว่า 3 ปีโดยเลือกใช้ระบบกรีดที่มีจำนวนวันกรีดมาก ระบบกรีดยางที่มีจำนวนวันกรีดมากขึ้นทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นระยะเวลาหน้ากรีดลดลงเปลือกใหม่งอกบาง และเกิดโรคได้ง่าย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ทำให้ปริมาณผลผลิตลดลง เลือกตลาดน้ำยางสด เป็นระบบตลาดยางท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรพต วิรุณราช (2559) ศึกษาศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาความเป็นอิสระระหว่างปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยผู้นำ ปัจจัยองค์กรทางสังคม ปัจจัยการติดต่อกับสังคมและปัจจัยการจัดการดูแล กับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อหาข้อสรุป เสนอรัฐบาลว่าจะส่งเสริมการปลูกยางตั้งแต่ปี 2556 ต่อไปหรือไม่ ประชากรเป็นเกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด ที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 22,646 ราย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 236 ราย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนการวัดศักยภาพ แบ่งเป็น 2 กรณีคือ วัดจากปริมาณน้ำยางและวัดจากปริมาณต้นยาง โดยมีปัจจัยกำหนดคือ ปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยด้านผู้นำ ปัจจัยด้านองค์กรทางสังคม ปัจจัยการติดต่อกับสังคม ปัจจัยการจัดการดูแล ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นอิสระระหว่างปัจจัยทรัพยากรธรรมชาติ ปัจจัยทรัพยากรมนุษย์ ปัจจัยผู้นำ ปัจจัยองค์กรทางสังคม ปัจจัยการติดต่อกับสังคมและปัจจัยการจัดการดูแล กับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรที่พิจารณาจากปริมาณน้ำยางที่ผลิตได้ต่อไร่ ได้แก่ สภาพพื้นที่ สภาพแหล่งน้ำ ประสิทธิภาพการอบรมเกี่ยวกับความรู้เรื่องปุ๋ยและวัชพืชและประเภทปุ๋ยที่ใช้ ในขณะที่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรที่พิจารณาจากจำนวนต้นยางที่เหลือต่อไร่ ได้แก่ การเป็นและไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ประสิทธิภาพการอบรมเกี่ยวกับการปลูก การบริหารจัดการ และความรู้เรื่องปุ๋ยและวัชพืชจากผลการวิจัย 2) รัฐบาลควรส่งเสริมการปลูกยางในปี 2556 ต่อไปเพราะผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการส่งเสริมปลูกยางพาราแก่ผู้ซึ่งไม่มีสวนยางมาก่อนตาม พรบ.กองทุนส่งเสริมการค้า

ทาสวนยาง ม.21 ทวี ขยายเวลาการสงเคราะห์ปลูก ยางพาราแก่ผู้ซึ่งไม่มีสวนยางมาก่อน (พ.ศ.2538-2547) ในด้านการเพิ่มผลผลิตยางพาราเพื่อการส่งออก เพราะส่วนใหญ่เกษตรกรมีศักยภาพสูงทั้งปริมาณน้ำยางที่ผลิตได้ต่อไร่ (ร้อยละ 69.1) และจำนวนต้นยางที่เหลือต่อไร่ (ร้อยละ 88.6) พบว่าผลผลิตยางพาราเพิ่มขึ้นส่งผลให้รายได้เกษตรกรสวนยางเพิ่มขึ้นเกิดการสร้างงานในพื้นที่และก่อให้เกิดการใช้แรงงานในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางพาราคุณภาพ

2.5.1 ปัญหาการผลิตยางคุณภาพของเกษตรกร

การเตรียมพื้นที่ปลูก เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมหลุมปลูก การวางแผนปลูก การคัดเลือกพื้นที่ ระยะปลูก การปลูก เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานีประสบปัญหาเกี่ยวกับการปลูก /วิธีการปลูก การปลูกพืชร่วมยาง การปลูกพืชแซมยาง การคัดเลือกพันธุ์ยางพารา การบำรุงรักษา การใช้ปุ๋ยในสวนยาง การปลูกพืชคลุมดิน วิธีการใส่ปุ๋ย การจำกัดวัชพืช การตัดแต่งกิ่ง โรคและศัตรูยางพารา การป้องกันกำจัด การหาสาเหตุการเกิดโรค การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต การกรีดยาง การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต ระบบการกรีดยาง การเปิดกรีดยาง การแปรรูปผลผลิต การผลิตยางก้อนถ้วย การเก็บรวบรวมน้ำยางสด การผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี. การจำหน่ายและตลาดยางพารา การหาค่าน้ำหนักยางแห้ง (DRC) มาตรฐานยางแผ่นดิบ จุติรับซื้อน้ำยางสด ตลาดยางพารา การรวมกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ ข้อมูลข่าวสารทางการตลาดยางพารา การลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การลดต้นทุนการผลิต การบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน การเปลี่ยนแปลงระบบและวิธีการผลิต การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและพฤติกรรม การปรับปรุงดินการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง 8) การทำบัญชีฟาร์ม การจัดการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรวิทย์ ทัศนาลัย (2552) การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนตอนนโยบายการแก้ไขปัญหาผลผลิตตกต่ำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จันทบุรีผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการแก้ไขปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ ทั้งหมด 2 ด้าน คือ ด้านการผลิตและด้านการตลาดโดยภาพรวม 2 ด้านอยู่ในระดับดี เนื่องจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ซึ่งการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ามีเกิดขึ้น คือ การพยุงราคา การประกันราคา และการแทรกแซงราคาจากภาครัฐ

2.5.2 ความต้องการของเกษตรกรในการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ

การเตรียมพื้นที่ปลูก เกษตรกรในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมหลุมปลูก ระยะปลูก การวางแผนปลูก การคัดเลือกพื้นที่ การปลูก ประสบปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกพันธุ์ยางพารา การปลูกและวิธีการปลูก การปลูกพืชร่วมยาง การปลูก/วิธีการปลูก การปลูกพืชแซมยาง การบำรุงรักษา การใช้ปุ๋ยในสวนยาง การบำรุงรักษา การตัดแต่งกิ่ง การปลูกพืชคลุมดิน การกำจัดวัชพืช การใช้ปุ๋ยในสวนยาง โรคและศัตรูยางพารา การป้องกันกำจัด การป้องกันกำจัด การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต ระบบกรีดยาง การปฏิบัติระยะต้นยางให้ผลผลิต การเปิดกรีดยาง การกรีดยาง การแปรรูปผลผลิต การผลิตยางแผ่นดิบ การแปรรูปผลผลิต การผลิตยางก้อนถ้วย การเก็บรวบรวมน้ำยางสด การจำหน่ายและตลาดยางพาราจากรับซื้อน้ำยางสด การบำรุงรักษา มาตรฐานยางแผ่นดิบ ข้อมูลข่าวสารทางการตลาดยางพารา การหาค่าน้ำหนักยางแห้ง (DRC) ตลาดยางพารา การรวมกลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ ารลดต้นทุนการผลิต การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและพฤติกรรม การลดต้นทุนการผลิต การเปลี่ยนแปลงระบบและวิธีการผลิต การปรับปรุงดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปลูกพืชเสริมรายได้ในสวนยาง การจัดการก่อนและหลังเก็บเกี่ยว การทำบัญชีฟาร์ม การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง การบริหารศัตรูพืชแบบผสมผสาน การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญธรรม พลเจริญ (2552) การศึกษาเรื่องศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรจากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.26 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 วัตถุประสงค์ในการปลูกยางพาราเพื่อหวังผลระยะยาว เป็นมรดกแก่ลูกหลานและส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการปลูกยางพารามาก่อน ผลการศึกษาศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกร เมื่อพิจารณาจากขนาดของลำต้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีศักยภาพต่ำ (ขนาดของลำต้นไม่ได้มาตรฐาน) เมื่อพิจารณาจากลำต้นที่เหลือต่อไร่พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีศักยภาพที่สูง (จำนวนต้นที่เหลือต่อไร่ เหลือ 70% ขึ้นไป) และเมื่อพิจารณาจากความสมบูรณ์ของต้นพบว่า เกษตรกรครึ่งหนึ่งมีศักยภาพที่สูง (ความสมบูรณ์ของต้นดี)

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา แนวทางการส่งเสริมการจัดการสวนยางพาราอย่างยั่งยืนในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับเกษตรกร

3.1.1 เกษตรกรควรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตแบบเดิม เพื่อให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องในการผลิตยางพาราคุณภาพ

3.1.2 การเข้าร่วมกลุ่มหรือโครงการของหน่วยงานรัฐ/เอกชนในพื้นที่ จะทำให้ช่วย
 ในด้านการต่อรองราคาปัจจัยการผลิต การประกันราคาขายพาราคุณภาพ

3.1.3 การจัดบันทึกของเกษตรกรชาวสวนยาง จะทำให้ทราบถึงต้นทุนของการ
 ผลิตยางพารา ทำให้สามารถจัดการกับต้นทุนที่ไม่มีความจำเป็นในการผลิตได้

3.1.4 เกษตรกรชาวสวนยางควรให้ความสำคัญกับข้อจำกัด หรือปัญหาที่มี
 ผลกระทบต่อการผลิตยางพาราคุณภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับเจ้าหน้าที่

3.2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปส่งเสริม ช่วยเหลือและวางแผนการผลิตยาง
 คุณภาพอย่างใกล้ชิด และมีวางแผนร่วมกันระหว่างเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การดูแล
 ช่วยเหลือทำในลักษณะของปฏิทิน โปรแกรม เพื่อควบคุมและช่วยแก้ไขปัญหาในระหว่างที่
 เกษตรกรดำเนินการผลิตยางพาราคุณภาพ

3.2.2 การส่งเสริมระบบการรวมกลุ่มเกษตรกร ส่งเสริมให้มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
 และส่งข้อมูลข่าวสารหรือติดต่อกับเจ้าหน้าที่โดยตรง และได้ตลอดเวลาหากเกิดปัญหาขึ้นระหว่าง
 การผลิต สนับสนุน ส่งเสริมระบบการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อให้เกิดอำนาจต่อรอง ต่อกลไก
 ราคาของตลาด เพื่อลดต้นทุนการผลิต

3.2.3 เจ้าหน้าที่ของภาครัฐควรทำงานในเชิงบูรณาการและให้การติดตาม
 ความก้าวหน้าหรือความเคลื่อนไหวอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเกษตรกรบางรายโดยเฉพาะรายใหม่
 จะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงวิชาการ เพราะฉะนั้น กว่าที่เขาจะมีองค์ความรู้ที่จะ
 นำไปจัดการผลิตยางพาราที่คุณภาพได้นั้น จำเป็นต้องใช้เวลา ในการสั่งสมองค์ความรู้ สิ่งหนึ่งที่
 ช่วยได้ในระยะแรก คือ เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันอย่างขันแข็ง

3.2.4 การให้ความรู้และสร้างเจตคติที่ดีต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเฉพาะปลูก
 ยางพาราแบบคุณภาพ ซึ่งตามความเคยชินของเกษตรกรผลผลิตไม่ดีเท่าที่ควร

3.2.5 การให้การส่งเสริม การนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาในการเพิ่มผลผลิตและลด
 ต้นทุน โดยการลงพื้นที่ของนักวิชาการส่งเสริมให้เกษตรกรปฏิบัติได้จริง

3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.3.1 ควรมีการวิจัยแนวประหยัดต้นทุนการผลิตยางคุณภาพของเกษตรกรในพื้นที่
 อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.3.2 ควรมีการวิจัยแนวประหยัดต้นทุนการผลิตยางคุณภาพของเกษตรกรในพื้นที่
 อำเภोजังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดกระบี่ จังหวัดพังงา เป็นต้น

3.3.3 ควรมีการวิจัยในเรื่องการรวมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดกลุ่มที่เข้มแข็ง

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สกลนคร

บรรณานุกรม

- เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ. (2560). *วิธีการส่งเสริมการเกษตรด้วยระบบทางไกล*. นนทบุรี, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฐาปนี ชูชีพ. (2555). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนทำสวนยางพาราของเกษตรกร ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์). ชลบุรี, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีรวุฒิ ทัศนาลัย. (2552). *การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรชาวสวนต้นนโยบายการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์). ชลบุรี, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บรรพต วิรุณราช. (2559). *ศึกษาศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (ก.ค.-ธ.ค. 2557) หน้า 35-63.
- บุญธรรม พลเจริญ. (2552). *ศึกษาศักยภาพการทำสวนยางพาราของเกษตรกร*. กรุงเทพมหานคร, ไทยวัฒนาพานิช.
- พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. (2560). *แนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร*. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ออนไลน์ <http://agri.stou.ac.th/> วันที่ 19 เมษายน 2560.
- พรณทิพา แอคา. (2549). *การยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน*. (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ไม่ได้ตีพิมพ์). ชลบุรี, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. *พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. (2542). กรุงเทพมหานคร. นานมีบุ๊คส์.
- ศุภรทิพย์ นิลารักษ์. (2557). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางภายในเขตพื้นที่จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์). ชลบุรี, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2556). *วารสารยางพารา ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ มกราคม - มีนาคม*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เอกชัย พฤกษ์อำไพ. (2547). *คู่มืออย่างพารา*. กรุงเทพฯ : เพ็ท-แพลัน พับลิชชิ่ง.

Foster. (1973). *Psychology for Life Adjustment*. Chicago: American Technical Society.

Rogers & Shoemaker. (1971). *Diffusion of Innovation*. New York : The Free Press.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

ราชภัฏสกลนคร

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เรื่อง การผลิตยางคุณภาพของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพและการตลาดยางพาราในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร คำตอบในแบบสัมภาษณ์นี้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่มีเงื่อนไขผูกพันอื่นและไม่ทำให้เกิดผลเสียหายกับเกษตรกร จึงขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน
2. เลขที่แบบสัมภาษณ์มีไว้เพื่อติดตามแบบสอบถามเท่านั้น
3. แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 5 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร
 - ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางของเกษตรกร
 - ตอนที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ
 - ตอนที่ 4 การปฏิบัติของเกษตรกรเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและตลาดยางพารา
 - ตอนที่ 5 ปัญหาและความต้องการของเกษตรกรเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ
4. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบคำถามฟังแล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ
5. ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

นางสาวณัฐธิดา วอนยิ้มสกุล

นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต

วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

1. เพศ () 1 ชาย () 2 หญิง A1
2. อายุ.....ปี (เกิน 6 เดือนให้นับเป็น 1 ปี) A2
3. ระดับการศึกษา A3
 - () 1 ไม่ได้ศึกษา () 2 ประถมศึกษา
 - () 3 มัธยมศึกษาตอนต้น/หรือเทียบเท่า () 4 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 - () 5 อนุปริญญา/ปวส. () 6 ปริญญาตรี
 - () 7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ตำแหน่งทางสังคม A4
 - () 1 ไม่เป็น
 - () 2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () 4.2.1 กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน A4.2.1
 - () 4.2.2 สมาชิก อบต. A4.2.2
 - () 4.2.3 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน A4.2.3
 - () 4.2.4 คณะกรรมการหมู่บ้าน A4.2.4
 - () 4.2.5 ประธานกลุ่ม/สหกรณ์ A4.2,5
 - () 4.2.6 อื่นๆ (ระบุ)..... A4.2.6
5. การเป็นสมาชิกกลุ่ม A5
 - () 1 ไม่เป็น () 2 เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - () 5.2.1 กลุ่มเกษตรกร A5.2.1
 - () 5.2.2 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร A5.2.2
 - () 5.2.3 สหกรณ์กองทุนสวนยาง A5.2.3
 - () 5.2.4 สหกรณ์การเกษตร A5.2.4
 - () 5.2.5 กลุ่มลูกค้า ธกส. A5.2.5
 - () 5.2.6 อื่นๆ (ระบุ)..... A5.2.6
6. ประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา.....ปี A6

7. การประกอบอาชีพในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 7.1 ทำสวนยางพารา	() 7.2 ทำประมง	A7.1 A7.2
() 7.3 ทำสวน	() 7.4 เลี้ยงสัตว์/ปศุสัตว์	A7.3 A7.4
() 7.5 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	() 7.6 ค้าขาย	A7.5 A7.6
() 7.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....		A7.7
8. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....คน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม) A8
9. จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม) A9
10. การจ้างแรงงานกรีดยาง () 1 ไม่มี () 2 ไม่มี A10
- ถ้ามี การจ้างแรงงานกรีดยางจำนวน.....คน A10.1
11. ขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรทั้งหมด.....ไร่ A11
12. ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา.....ไร่ A12
13. เอกสารสิทธิถือครองในที่ดินสวนยางพารา () 1 ไม่มี () 2 มี A13
- ถ้ามี จำนวน ไร่ A13.1
14. จำนวนสวนยางพาราที่มีเอกสารสิทธิถือครองในที่ดิน.....แปลง A14
15. ภาระหนี้สินของครัวเรือน A15
- () 1 ไม่มี () 2 มี หนี้สินประมาณ บาท A15.1
- ที่มาของหนี้สินที่นำมาใช้ผลิตด้านการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 15.2.1 ญาติพี่น้อง	() 15.2.2 กลุ่ม/สถาบันเกษตรกร	A15.2.1 A15.2.2
() 15.2.3 กองทุนหมู่บ้าน	() 15.2.4 สหกรณ์การเกษตร	A15.2.3 A15.2.4
() 15.2.5 ชกส.	() 15.2.6 สหกรณ์กองทุนสวนยาง	A15.2.5 A15.2.6
() 15.2.7 ธนาคารพาณิชย์อื่นๆ	() 15.2.8 อื่นๆ(ระบุ).....	A15.2.7 A15.2.8
16. รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา.....บาท A16
- 16.1 รายได้ทั้งหมดจากภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา.....บาท A16.1
- 16.2 รายได้จากกิจการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรอบปีที่ผ่านมา.....บาท A16.2
17. รายจ่ายค่าแรงงานค่าจ้างจัดการผลิตยางพาราทั้งหมดในรอบปีที่ผ่านมา.....บาท A17
18. สภาพการผลิต(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 20.1 น้ำยางสด	() 20.2 ยางก้อนถ้วย	A18.1 A18.2
() 20.3 ยางแผ่นดิบ	() 20.4 ยางแผ่นรมควัน	A18.3 A18.4
() 20.5 อื่นๆ(ระบุ).....		A18.5

19. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบผลผลิตตามข้อ 18(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 19.1 การใช้ระยะเวลาทำงานน้อยลง	A19.1
☐ 19.2 ภาวะขาดแคลนแรงงาน	A19.2
☐ 19.3 ความสามารถใช้เวลาว่างประกอบอาชีพเสริม	A19.3
☐ 19.4 สวนยางมีอายุมาก	A19.4
☐ 19.5 พื้นที่สวนยางขนาดเล็ก/ใหญ่	A19.5
☐ 19.6 ขั้นตอนการผลิตง่าย	A19.6
☐ 19.7 การขาดแคลนอุปกรณ์ในการผลิตยางแผ่นดิบ	A19.7
☐ 19.8 ราคาขายที่สูงขึ้น	A19.8
☐ 19.9 ได้รับรายได้ที่เป็นเงินสดเร็วขึ้น	A19.9
☐ 19.10 แหล่งรับซื้อผลผลิต/พ่อค้าเป็นผู้กำหนด	A19.10
☐ 19.11 อื่นๆ ระบุ	A19.11

20. การจำหน่ายผลผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 20.1 การจำหน่ายให้กับพ่อค้าคนกลาง	A20.1
☐ 20.2 การจัดตั้งกลุ่มรวบรวมผลผลิตในชุมชน	A20.2
☐ 20.3 สหกรณ์กองทุนสวนยาง	A20.3
☐ 20.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....	A20.4

21. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 22.1 หนังสือพิมพ์	☐ 22.2 อินเทอร์เน็ต	A22.1	A22.2
☐ 22.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม/เจ้าหน้าที่กยท.	☐ 22.4 โทรทัศน์	A22.3	A22.4
☐ 22.5 วารสาร/นิตยสาร	☐ 22.6 ญาติ/เพื่อนบ้าน	A22.5	A22.6
☐ 22.7 วิทยุ	☐ 22.8 การฝึกอบรม	A22.7	A22.8
☐ 22.9 อื่นๆ (ระบุ).....		A22.9	

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตยางของเกษตรกร

1. สภาพพื้นที่ของสวนยางพารา

B1

☐ 1 ที่ราบ	☐ 2 เชิงเขาลาดเทเล็กน้อย	☐ 3 บนภูเขา
☐ 4 อื่น ๆ (ระบุ).....		

2. สภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนปลูกยางพารา B2
- () 1 ป่าเปิดใหม่ () 2 เคยเป็นที่นา
 () 3 เคยปลูกยางพารามาก่อน () 4 อื่นๆ (ระบุ).....
3. ประเภทของสวน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 3.1 สวนยางพาราเชิงเดี่ยว B3.1
 () 3.2 สวนยางพาราร่วมกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน B3.2
 () 3.3 สวนยางพาราร่วมกับการปลูกพืชอื่น B3.3
 () 3.4 สวนยางพาราร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ B3.4
 () 3.5 อื่นๆ (ระบุ)..... B3.5
4. แหล่งน้ำที่ใช้ในพื้นที่ปลูกยางพารา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 4.1 ไม่มี/อาศัยน้ำฝน () 4.2 ลำธาร/คลองธรรมชาติ B4.1 B4.2
 () 4.3 คลองชลประทาน () 4.4 สระ/บ่อน้ำ B4.3 B4.4
 () 4.5 บ่อบาดาลน้ำตื้น (ลึกน้อยกว่า 20 เมตร) B4.5
 () 4.6 บ่อบาดาลน้ำลึก () 4.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....B4.6 B4.7
5. ลักษณะของดินในพื้นที่ปลูกยางพารา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 5.1 ดินทราย () 5.2 ดินร่วน B5.1 B5.2
 () 5.3 ดินร่วนปนทราย () 5.4 ดินเหนียว B5.3 B5.4
 () 5.5 อื่นๆ (โปรดระบุ)..... B5.5
6. ลักษณะพันธุ์ยางที่มีอยู่ในสวนยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 6.1 พันธุ์พื้นเมือง () 6.2 RRIM 600 B6.1 B6.2
 () 6.3 RRIT 251 () 6.4 BPM 24 B6.3 B6.4
 () 6.5 อื่นๆ (โปรดระบุ)..... B6.5
7. รูปแบบการปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 7.1 ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุม () 7.2 ใช้ยางตาเขียว B7.1 B7.2
 () 7.3 ใช้ยางชำถุง 1 ฉัตร () 7.4 ใช้ยางชำถุง 2 ฉัตรขึ้นไป B7.3 B7.4
 () 7.5 ใช้เมล็ดเพาะปลูกในหลุมที่เตรียมไว้แล้วใช้พันธุ์ดีติดตา B7.5
 () 7.6 อื่นๆ (โปรดระบุ)..... B7.6

8. ระยะการปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 8.1 3 x 7 เมตร () 8.2 3.5 x 7 เมตร B8.1 B8.2
 () 8.3 3 x 8 เมตร () 8.4 4 x 6 เมตร B8.3 B8.4
 () 8.5 อื่นๆ (โปรดระบุ)..... B8.5

9. การเตรียมพื้นที่เพื่อปลูกยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 9.1 ตัดโค่น จำหน่ายไม้ และเผาเศษไม้ B9.1
 () 9.2 ตัดโค่น จำหน่ายไม้ แต่ไม่เผาเศษไม้ B9.2
 () 9.3 ตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือ และไถพรวน B9.3
 () 9.4 ตัดโค่น จำหน่ายไม้ ใช้เครื่องมือดึงรากที่เหลือ แต่ไม่ไถพรวน B9.4

10. การปลูกพืชคลุมดิน () 1 ไม่ปลูก () 2 ปลูก B10

ถ้ามีการปลูกพืชคลุมดิน ชนิดพืชที่ปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 10.1 พืชตระกูลถั่ว () 10.2 ชีรุลีเมียม B10.1 B10.2
 () 10.3 เซ็นโตรซีมา () 10.4 อื่นๆ (โปรดระบุ)..... B10.3 B10.4

11. การปลูกพืชแซม () 1 ไม่ปลูก () 2 ปลูก B11

ถ้าปลูกพืชแซม ชนิดพืชที่ปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 11.1 กล้าย () 11.2 ข้าวโพด B11.1 B11.2
 () 11.3 มันเทศ () 11.4 ผักเหลียง B11.3 B11.4
 () 11.5 ถั่วลิสง () 11.6 มันจี่หนู B11.5 B11.6
 () 11.7 ผักสวนครัว () 11.8 อื่นๆ(ระบุ)..... B11.7 B11.8

12. การกำจัดวัชพืช () 1 ไม่กำจัดวัชพืช () 2 กำจัดวัชพืช B12

ถ้ามีการกำจัดวัชพืช โดยวิธีการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 12.1 ใช้แรงงานคน () 12.2 ใช้อุปกรณ์เครื่องทุ่นแรง B12.1 B12.2
 () 12.3 ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช () 12.4 อื่นๆ(ระบุ)..... B12.3 B12.4

13. การใช้ปุ๋ย () 1 ไม่ใช้ () 2 ใช้ B13

ถ้ามีการใช้ปุ๋ย ประเภทปุ๋ยที่ใช้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 13.1 ปุ๋ยเคมี () 13.2 ปุ๋ยอินทรีย์ B13.1 B13.2
 () 13.3 ปุ๋ยอินทรีย์เคมี () 13.4 ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ B13.3 B13.4
 () 13.5 อื่นๆ(ระบุ)..... B13.5

14. โรคที่พบในสวนยางพารา () 1 ไม่พบ () 2 พบ B14
 ถ้าพบโรค โรคที่พบในสวนยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () 14.1 โรคเปลือกเน่า () 14.2 โรคเปลือกแห้ง B14.1 B14.2
 () 14.3 โรครากขาว () 14.4 โรคเส้นดำ B14.3 B14.4
 () 14.5 โรคราสีชมพู () 14.6 อื่นๆ(ระบุ)..... B14.5 B14.6
15. แมลงและสัตว์ที่เป็นศัตรูที่พบ () 1 ไม่พบ () 2 พบ B15
 ถ้าพบ แมลงและสัตว์ที่เป็นศัตรูที่พบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () 15.1 ไรแดง () 15.2 ปลวก B15.1 B15.2
 () 15.3 เพลี้ยหอย () 15.4 อื่นๆ(ระบุ)..... B15.3 B15.4

ตอนที่ 3 การได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตยางคุณภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารที่ตรงกับความเป็นจริง

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับ ข้อมูลข่าวสาร			
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	
1. สื่อบุคคล				
1.1 เจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทย (กยท.)				C1.1
1.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกรมส่งเสริมการเกษตร				C1.2
1.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริม กรมวิชาการเกษตร				C1.3
1.4 เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยยาง/ตลาดกลางยางพารา				C1.4
1.5 ผู้นำท้องถิ่น				C1.5
1.6 อาสาสมัครเกษตร/ประธานกลุ่ม กยท.				C1.6
1.7 พ่อค้าคนกลาง				C1.7
1.8 เพื่อนบ้าน				C1.8
2. สื่อกลุ่ม				
2.1 การสาธิต				C2.1
2.2 การประชุมกลุ่ม				C2.2
2.3 การฝึกอบรม				C2.3

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับ ข้อมูลข่าวสาร			
	มาก	ปาน กลาง	น้อย	
2.4 การทัศนศึกษา				C2.4
3. สื่อมวลชน				
3.1 หนังสือ / คู่มือ				C3.1
3.2 วารสาร/เอกสารแนะนำ/แผ่นพับ				C3.2
3.3 หนังสือพิมพ์				C3.3
3.4 การจัดนิทรรศการ				C3.4
3.5 วิทยุกระจายเสียง/วิทยุชุมชน				C3.5
3.6 วิทยุโทรทัศน์				C3.6
3.7 การประกวดแข่งขัน				C3.7
3.8 ป้ายประชาสัมพันธ์				C3.8

ตอนที่ 4 การปฏิบัติเกี่ยวกับการการผลิตยางพาราคุณภาพและการตลาดยางพารา

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุดในการจัดการผลิตและการตลาดยางพารา

ประเด็นการปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
1. ลักษณะดินที่เหมาะสมกับการปลูกยาง ได้แก่ ดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย			D1
2. สภาพพื้นที่ในการปลูกยางเป็นพื้นที่ราบ/ควนเขา			D2
3. สภาพพื้นที่น้ำท่วมขัง น้ำขังและระดับน้ำใต้ดินสูง เช่น ที่นา พื้นที่พรุ เป็นต้น			D3
4. การเลือกพันธุ์ยางขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ปริมาณผลผลิตความต้านทานต่อโรค/ลม และให้เนื้อไม้ขนาดใหญ่			D4
5. สวนยางที่เริ่มเปิดกรีดมีขนาดเส้นรอบต้นไม่ต่ำกว่า 50 ซม. ที่ระดับความสูง 150 ซม. จากพื้นดิน			D5
6. ยางที่มีอายุเปิดกรีดน้อยกว่า 3 ปี โดยเลือกใช้ระบบกรีดที่มีจำนวนวันกรีดมาก			D6

ประเด็น	ระดับของปัญหาการผลิตยางคุณภาพ						ระดับความต้องการส่งเสริมการผลิตยางคุณภาพ					
	5	4	3	2	1	0	5	4	3	2	1	
7.6 ข้อมูลข่าวสารทางการตลาด ยางพารา												E7.6 a,b
8. การลดต้นทุนการผลิต												
8.1 การเปลี่ยนแปลงแนวคิดและ พฤติกรรม												E8.1 a,b
8.2 การเปลี่ยนแปลงระบบและ วิธีการผลิต												E8.2 a,b
8.3 การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน												E8.3 a,b
8.4 การปรับปรุงดิน												E8.4 a,b
8.5 การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง												E8.5 a,b
8.6 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง												E8.6 a,b
8.7 การบริหารศัตรูพืชแบบ ผสมผสาน												E8.7 a,b
8.8 การจัดการก่อนและหลังการ เก็บเกี่ยว												E8.8 a,b
8.9 การทำบัญชีฟาร์ม												E8.9 a,b
8.10 การปลูกพืชเสริมรายได้ใน สวนยาง												E8.10 a,b

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวณัฐธิดา วอนยิ้มสกุล
วัน เดือน ปีเกิด	29 กุมภาพันธ์ 2527
สถานที่เกิด	อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
สถานที่ทำงาน	การยางแห่งประเทศไทยสาขาเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับ 6

